פָּרָשַׁת : מִקֵּץ

הַפְּטָרָה:רְנִי וְשִׂמְחִי (זְכַרְיָה ב יד)

שַׁעֲרֵי דִּמְעָה ז. עמוד 8

מִנְחַת יִצְחָק
לְקוּטִים מִחז"ל הַקְּדוֹשִׁים

	בְּנֵי בְּרַק	יְרוּשָׁלַיִם	חֵיפָה
הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת :	4:14	4:00	4:05
צֵאת הַשַּׁבָּת :	5:15	5:14	5:13
שְׁקִיעַת הַחַמָּה :	4:35:45	ר"ת:	5:48

שְׁמוֹ"תָ פְּסוּקֶיהָ: 146

שֶׁכָּל הַמְּשָׁלִים פָּרְשִׁיוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר מַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו.(בְּרָכוֹת ח)

קוֹבֵץ קָטָן הַכַּמּוּת וְרַב הָאֲיכוּת לְחַזֵּק לִבּוֹתֵיהֶם שֶׁל חֲנִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם

הֲכָנוֹת נִצְרָכוֹת לְשַׁבָּת קוֹדֶשׁ {91}
בַּחֲנֻכָּה יְכוֹלִים יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים לְהַשִּׂיג אֶת שְׁלֹשֶׁת הַכְּתָרִים

מַעֲלַת תְּפִלַּת וָתִיקִין {77}
אוֹי לִי שֶׁהֵבֵאתִי חֶרְוָן אַף לְעוֹלָם...ד'

מַעֲלַת לִמּוּד הַזֹּהַר {82}
לֹא לָתֵת לַיֵּצֶר לְשַׁטּוֹת בְּךָ

דֶּרֶךְ אֶרֶץ קַדְמָה לַתּוֹרָה {25} חָדָשׁ!
מִדּוֹת וְהַנְהָגוֹת טוֹבוֹת מֵחז"ל הַקְּדוֹשִׁים – הַשְׁלִיחוּת הַמַּפְלָאָה חֵלֶק א

פְּלִאֵי הַבּוֹרֵא מִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ{56}
רַחֲמָנָא לִבָּא בָּעֵי – כָּל הַדּוֹר יִהְיֶה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת

תּוּפִינִים לְשַׁבָּת קוֹדֶשׁ {78}
כָּל יְגִיעוֹת דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה כָּל יָמָיו שֶׁיִּהְיֶה לוֹ לֵב טָהוֹר

מֵאוֹצְרוֹת הַהַפְטָרָה{27} – הַחָכְמָה וְהָעֹשֶׁר אֵינָם יְכוֹלִים לִהְיוֹת כְּאֶחָד חָדָשׁ!
יַהֲלוֹמִים נוֹצְצִים מֵהַפְּטָרַת הַשָּׁבוּעַ בְּמְיַחֵד בִּשְׁבִילִי

לִקְחֵי הַפָּרָשָׁה לְשַׁבָּת{74} – עֵצוֹת וְהַנְהָגוֹת מֵחז"ל הַקְּדוֹשִׁים
וְעַתָּה יֵרֶא פַּרְעֹה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם

פִּלְפִּלִין מְפֻלְפָּלִין –{52}
בִּתְשׁוּבָה לִשְׁאֵלָה, שֶׁהַמִּדְלִיק טָעָה בְּמִנְיַן הַיָּמִים, הַאִם נִיתָּן לְהוֹסִיף נֵר גַּם שֶׁלֹּא בִּידִיעָתוֹ ?

חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךָ {26} חָדָשׁ!
וְאֶת ה' אֱלֹקֶיךָ תִּירָא לְרַבּוֹת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים

"יְהַב לִיהּ יְדֵיהּ, וְאוֹקְמֵיהּ" לֵב בּוֹעֵר וְכַסּוּפִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מֵהָאֲדְמוֹר מִקָּאמַרְנָא זצ"ל
אֵשׁ לַהֶבֶת שַׁלְהֶבֶת{45}מִקְבַּץ חִדּוּשִׁים–סוד "רַעַל פִּיךָ יִשָּׁק"

מָה־אָהַבְתִּי תּוֹרָתֶךָ {34} בְּסוֹד הַהֲכָנָה וְהַסְּגֻלּוֹת בְּחַג הַחֲנוּכָּה
כִּי עָלֶיךָ הֹרַגְנוּ כָּל־הַיּוֹם– חֵלֶק ד'

הֲכָנוֹת נִצְרָכוֹת לְשַׁבָּת קוֹדֶשׁ {91}– בַּחֲנֻכָּה יְכוֹלִים יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים לְהַשִּׂיג אֶת שְׁלֹשֶׁת הַכְּתָרִים

קוֹרְאִים יְקָרִים הִנֵּה בְּעֶרֶב שַׁבָּת זוֹ כְּבָר זוֹרֵחַ אוֹר קְדֻשַּׁת נֵר שְׁמִינִי שֶׁל חֲנֻכָּה הַנּוֹשֵׂק לְהַלְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת קֹדֶשׁ וְהֵכִי תּוֹסֶפֶת כֹּחַ הַקְּדֻשָּׁה וְהָאַחְדּוּת, כִּי שְׁנֵיהֶם לְנֶגֶל וּלְהַפְנִים אֶת עִקְּמַת הָאוֹר הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁל חֲנֻכָּה בְּלֵב כָּל בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה וּלְהָכִין "פִּעְהָעלָע" רוּחָנִי לֵידָה לְדֶרֶךְ לְפָחוֹת עַל הַתַּחֲנָה הַבָּאָה לִשְׁלִיחַת שְׁמֶחָה וַחֲמוּנָה, פּוּרִים הַבְּעל"ט וְעַד פֶּסַח. לְמַבָּט יָקָר חָמֵשׁ יְקָרָה עוֹזְנוּ הַכֹּל וְהִתְרַכְּזוּ בְּעִיקַּר הָעִיקָּרִים, זֶה יִזָּמֵן לְקַחַת אֶת יַלְדֵיכֶם הָאֲהוּבִים בְּמַעֲמַד הַלְּקָחַת חֲנֻכָּה, וְלוֹמַר לָהֶם יַלְדֵי הַיָּקָר יֶלֶד טוֹב וְקַדִּיחַ שֶׁלִּי, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ הַקֹּשִׁי וּמְרוּבֶּה אָהֲבָתִי אֵלֶיךָ אֲנִי מְדַבֵּשׁ מִמְּךָ שֶׁהִתְחַבְּרוּ הַיּוֹעֵד בְּאוֹרֶם הַנּוֹצֵץ שֶׁל קְדֻשַּׁת הַנֵּרוֹת הַנִּפְלָאָה הַזֹּאת דַּוְקָא בַּחֲצִי שָׁעָה הָרִאשׁוֹנָה הַכֹּכְתִּחְלָה, וְתִשְׂחֲמוּ מֵהֶם אֶת הַבָּרָק הַזֶּה בְּעֵינֵיהֶם וְתִרְאוּ אֶיךְ בַּם"ל פְּלָאֵיהוּ לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַקְּשָׁיִים בְּקַבּוּת. וְתִלְחַשׁ לוֹ אוֹ לָהּ בָּאֹזֶן מִקְרוֹב תֵּדְעוּ שֶׁלַּמַּבָּט וְתִמְּעוּ אוֹהֲבִים אֶתְכֶם מְאֹוֹד וּמְאֻחָמִינִים בָּכֶם שֶׁתַּגִּיעוּ רְחוֹק בְּמַעֲלוֹת הַקְּדוּשָׁה וְהַיְרֻלָּה וְשֶׁתַּעֲשׂוּ נַחַת רוּחַ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלָנוּ הַהוֹרִים שֶׁלָּכֶם, שֶׁסּוֹתְכִים עֲלֵיכֶם וּגְלִיִּים בָּכֶם. וְתִרְאוּ בְּמָה חֹסֶן וְחִזֹּק רוּחָנִי זֶה נוֹטֵעַ וּנוֹסֵךְ בָּכֶם. וְהִסִּימָנוּ שֶׁהַבְּרִיִּים עוֹשִׂים אֶת פְּעֻלָּתָם הוּא תּוֹסֶפֶת הַבָּרָק שֶׁלֹּא נִתָּן לְהַחֲמִיץ, שֶׁהֵחֵל לְהִתְנוֹצֵץ בְּעֵינֵיהֶם שֶׁאוֹגֵי לֹא רָאִינוּ הָקֹם לָנוּ, וְאֹם יִהְיֶה בָּרָק כַּזֶּה אוֹ אֲחֵר, אָז סִימָן שֶׁנּוֹסָף בּוֹ עוֹד כֹּחַ מִקְּדֻשַּׁת הַנֵּרוֹת וּבְהֵלֶךְ מַהֲמִקְרִיִּים, שֶׁמְּחָה לַדִּיּוּרָה שֶׁמִּתְפַּלֶּלֶת... זוֹ לְעֹנֶ"ד לְדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל סְבָרָא לְהַנְחִיל בְּיָמֵינוּ לְזוֹר הַבָּא אֶת מוֹנֶשֶׁת יִשְׂרָאֵל הַנִּטּוּעָה חָזָק בְּבֹּב. וּבְטוּחָנִי שֶׁבְּרִאֹתָה אֶת הַפְּרוֹת הַטּוֹבִים שֶׁיִּגְמְרָא מִזֶּה בַּם"ל. וְיֵשׁ לָנוּ לִשְׂמֹחַ שִׂמְחָה עֲצוּמָה בְּדֶפֶשָׁה זוֹ עַל יוֹם הַלֶּלֶת הַהַסְטוֹרִיּוֹת לְבַטּוּל חֵלֶי הַשְּׂמֹאל בְּמְמְשֶׁלֶת פַּרְעֹה, "שֶׁפְּתוּד הָיָה בְּנִמּוּסֵי מִלְכֵיהֶם שֶׁחֵין עֶבֶד מוֹלֵךְ וְלֹא לוֹבֵשׁ בִּגְדֵי חֵיהֶם", שֶׁמִּבְּלִי מַשִּׂים וּבְהִבְלָעָה פַּרְעֹה נִכְלָה בְּזוּל אֶת הַחוֹק הַזֶּה בְּמִמְדֵי וְחֵין פּוֹלֶה פֶּה וּמְגַלְפֵּף, וְזֶה שֶׁלֶּק וּמְקוֹר לְבַטּוּל כָּל כּוֹחוֹת הָרֶשַׁע שֶׁנִּלְחֲמוּ נְחָלִים חֲלֵיהֶם בְּיָמֵינוּ. וְכֵן עַל הַסִּפּוּן וְהַסְּטָת תְּשׁוּמֶת הַלֵּב: הָרִאשׁוֹן בְּעוֹלָם כְּפִי שֶׁכָּתַב רָשָׁ"י בַּסּוף פ' וַיֵּשֶׁב "לְפִי שֶׁהִרְגִּילָה אוֹתָהּ חֲרוּרָה אֶת הַפַּדִּיק בְּפִי כֻּלָּם לְדַבֵּר בּוֹ וּלְגַנּוֹתוֹ, הֵבִיא לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא סַרְחָנָם שֶׁל אֹפוּ אֲפִינָם אֲלֵיהֶם וְלֹא אֲלֵיו, וְעוֹד שֶׁקָּדֹא הָרְוָחָה לַפַּדִּיק עַל יְדֵיהֶם" וְאֹם נִשְׁמְרוּ אֲחֲרֵי כָּל זֹאת מִקְּלָת עֲקֵמִים, לָכֵן בָּזוּ מִקְּלָת רְעָמִים מִכּוֹחוֹ וּגְבוּרָתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְיַשֵּׁר עֲקֻמוּמִיּוּת שֶׁבָּכֶב. וּמִפְּרַסֶּמֶת הַגְּמָרָא (סוּכָּה נב.) כִּדְרֶשׁ רַבִּי יְהוּדָה לָעָתִיד לָבֹא מְבִיאוֹ הַקב"ה לַיֵּצֶר הָרָע וְשׁוֹחֲטוֹ בְּפְנֵי הַצַּדִּיקִים וּבְפְנֵי הָרְשָׁעִים לַדִּיקִים נִרְאֶה לָהֶם כְּהַר גָּבוֹהַּ וּרְשָׁעִים נִרְאֶה לָהֶם כְּחוּט הַשְּׂעָרָה, הָבְלוּ בּכִּין וְהַבְלוּ בּכִּין, לַדִּיקִים בּכִּין וְחוֹטְרִים הֵיאֵךְ יְכֹלְנוּ לְכַבֵּשׁ הַר גָּבוֹהַּ כָּזֶה? וּרְשָׁעִים בּכִּין וְחוֹטְרִים הֵיאֵךְ לֹא יְכֹלְנוּ לְכַבֵּשׁ אֶת חוּט הַשְּׂעָרָה הַזֶּה? וְאֹף הַקב"ה תְּמֵהַּ עִמָּהֶם. אֲבָל בַּזֹּהַר פְּרָשַׁת וַיֵּשֶׁב בְּדִיּוּר לְבְנֵי הַמֶּמְרָא הַזֹּאת וְשָׁם הִיא בְּשֵׁם רַבִּי יִצְחָק אִיקָא *"וּיִדְעֹת הַדַּיְקָה, לַעֲשׂוֹת מִלַּאכְתּוֹ בְּגִין לְאַשְׁקְפָלָה בְּאוֹרַיְיתָא וּלְמֶעְבַּד בְּפִקּוּדֵי דְּאוֹרַיְיתָא דְּאִינוּן מִלַּאכְתּוֹ דְּבַר גַּם בְּרִאֹתִי עֲנָמָה, וְכֵיוָן דְּעַבְדִּיקְתָּא דְּבַר גַּם בְּרִאֹתִי עֲנָמָה הוּא עֲבִדִּיקְתָּא דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּעֵי לֵיהּ לְבַר נַשׁ לְמֶהֱוֵי בְּדִיקָא בְּאִינוּן מִלַּאכְתּוֹ דְּבַר גַּם בְּרִאֹתִי עֲנָמָה, וְהִתְבָּטֵלוּ בְּגִין דְּכָל סִטְרוֹי בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלוֹט עֲלוֹי סִטְרָא אָחֲרָא וְלָא יְכִיל לְמִפְּפֵי לֵיהּ, מַה בְּחִיד וְאֵין לוֹ לוֹשׁ לֵיהּ גְּבָר דְּיִקְוּם לְקַבְּלֵיהּ דְּיֵצֶר הָרָע וְיוּגַּר בֵּיהּ קְרָבָא כְּלָקָא יְחוּד, מַאי אוֹרְחֵיהּ דְּיֵצֶר הָרָע? כֵּיוָן דְּקָמֵי לֵיהּ בַּר נַשׁ קָאִים לְקַבְּלֵיהּ וּלְאַוְגְּחָא בֵּיהּ קְרָבָא מִיָּד וְתִתְפְּסֵיהּ בְּדִבְּרוּ לֵאמֹר שֶׁקְרָבָא עִמִּי, וְתִתְפְּסֵיהּ בְּדִבְּרוּ בְּגִין דְּכָל סִגְיוֹ יִצֶר הָרָע עָלֵיהּ דְּבַר נַשׁ מַחְקִין לֵיהּ וְקָשִׁיט לֵיהּ לְבוּשׁוֹי וּמְסַלְסֵל בְּשָׁעָרֵיהּ הָכָא הוּא דְּכְתִיב וְתִתְפְּסֵיהּ בְּדִבְּרוּ לֵאמֹר שֶׁקְרָבָא עִמִּי, מַאן דְּקָמֵיהּ מַמָּשׁ לְקַבְּלֵיהּ וְאַוְגַּח בֵּיהּ קְרָבָא מַה כְּתִיב וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס* וְאֹם כֵּן רָחִינוּ מִלְּשׁוֹן הַזֹּהַר אֶת הַסּוֹד לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֶר הָרָע פְּלֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכָדִּ הָיָתָה דְּרִכּוֹ שֶׁל מוֹרִי וְרַבִּי הָרַב שְׁמוּאֵל דְּרֵזֶר זצ"ל. וְהִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב וְתָבִין דִּבְרֵי הַזֹּהַר *מַאי אוֹרְחֵיהּ דְּיֵצֶר הָרָע?* פְּרוּשׁ מֵהֵי לֶדֶךְ פְּעֻלָּתוֹ? הוּא פְּשׁוּט מְמְקֹר אֶת חֵלָה שֶׁלֹּא עוֹלָה עַל דַּעְתָּם כְּלָל לְהַלְחֵם אִתּוֹ, אֲפִלּוּ שֶׁנִּסְחָפוּ בַּזֶּה, וּמִשְׁמַע שֶׁהֵם כְּבָר בְּכִיסוֹ. וְהַאֲסְטְרָטֶגְיָה שֶׁלּוֹ פְּרוּסָה לְפָנֶיךָ,הִנֵּה הַמֵּיעָ הַמְּדֻבָּקֶשׁ,דַּע שֶׁאֹם תְּתַמֵּךְ אֶת דְּרָכֵי הַצַּדִּיקִים שֶׁמִּתְנַבְּרִים וְנִלְחָמִים אִתּוֹ תְּקַלְּיֵהוּ לְהַנְּכֹל מִמֶּנּוּ וּזְכֹל זֹאת הֵיטֵב. וְשֶׁמָּא תֹּאמַר חֲלָשָׁה יָרְדָה לְעוֹלָם ? ת"ל מִיּוֹמוֹת מֹשֶׁה וְעַד רַבִּנוּ גַּמְלִיאֵל לֹא הָיוּ לְמֵדִין תּוֹרָה אֶלָּא מֵעוֹמֵד. מִשֶּׁמֵּת רַבָּן גַּמְלִיאֵל יָרַד חוֹלִי לְעוֹלָם וְהָיוּ לְמֵדִין תּוֹרָה מִיּוֹשֵׁב. וְהָיֵינוּ דִּתְנַן מִשֶּׁמֵּת רַבָּן גַּמְלִיאֵל בָּטֵל כְּבוֹד תּוֹרָה.(מְגִלָּה כח.).אֶלֶּמֶת,אֵךְ כְּפִי שֶׁכְּבָר הִסְבַּרְנוּ בַּזּוֹשֵׁ, זֶה תָּלוּי בְּתִפְיסַת הָאֶלֶם.וְהָרְאִיָּה לְכָךְ שֶׁגַּם בְּדוֹרֵנוּ יֶשְׁנָם אֲנָשִׁים שֶׁהִתְעַבּוּ וְהִגִּיעוּ לְדַרְגּוֹת גְּבוֹהוֹת, עֲבוֹדַת הַמִּדּוֹת וְהִתְעַנּוּת בַּתּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם. וְלָכֵן, הִתְגַּבֵּר כַּאֲרִי וְנַעֲל אֶת כּוֹחָהּ הָעָצוּם שֶׁל הַקְּדוּשָׁה הַמִּתְגַּבֶּרֶת בִּימֵי הַחֲנוּכָּה וּזְמִינָה לְכוּבָם, וְהִפּוֹסֵ יוֹזְמָהּ וְ"תֵן לוֹ בַּשַּׁנַּיִם" כִּי אֲתָה בְּנוֹ, שֶׁכּוֹחוֹ וּגְבוּרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים וּבְשֶׁמּוֹ אֲתָה עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂיךָ. וְעַל זֶה אָמְרוּ חֲזָ"ל (וּמִשְׁנָה אָבוֹת ד יג) רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, הֱוֵי זָהִיר בְּתַלְמוּד, שֶׁשְּׁגָגַת תַּלְמוּד עוֹלֶה זָדוֹן.רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, שְׁלֹשָׁה כְּתָרִים הֵם,כֶּתֶר תּוֹרָה וְכֶתֶר כְּהֻנָּה וְכֶתֶר מַלְכוּת, וְכֶתֶר שֵׁם טוֹב עוֹלֶה עַל גַּבֵּיהֶן: וּבְהִדּוּשִׁין סוֹ. תּוֹרָה מָה תְּהֵא עָלֶיהָ? הֲרֵי כְּרוּכָה וּמְנֻחַת בְּקֶרֶן זִוִּית כָּל הָרוֹצֶה לִלְמֹד יָבוֹא וְיִלְמֹד. וְהָרַמְבָּ"ם (הל' תַּלְמוּד תּוֹרָה פ"ג ה"ז): "בְּשְׁלֹשָׁה כְּתָרִים נִכְתְּרוּ יִשְׂרָאֵל, כֶּתֶר תּוֹרָה וְכֶתֶר כְּהֻנָּה וְכֶתֶר מַלְכוּת, כֶּתֶר כְּהֻנָּה זֶה בּוֹ אַהֲרֹן... כֶּתֶר מַלְכוּת זֶה בּוֹ דָּוִד... כֶּתֶר תּוֹרָה הֲרֵי מֻנָּח וְעוֹמֵד וּמוּכָן לְכָל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר 'תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב'...". וּבְּרֹכוֹת דְּרִבִּי נָתָן פֶּרֶק מוּ כֶּתֶר כְּהֻנָּה כַּיָּדוּעַ: חֲפִפּוּ בּוֹ נוֹתֵן (לוֹ) כָּל כֶּסֶף וְזָהָב שֶׁבָּעוֹלָם, יֵין נוֹתְנִין לוֹ כֶּתֶר כְּהֻנָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בַּמִּדְבָּר כה) "וְהָיְתָה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם".כֶּתֶר מַלְכוּת חֲפִפּוּ בּוֹ נוֹתֵן כָּל כֶּסֶף וְזָהָב שֶׁבָּעוֹלָם, יֵין נוֹתְנִין לוֹ כֶּתֶר מַלְכוּת, שֶׁנֶּאֱמַר: (וְיָחֶזְקֵאל כז) "זָהָב וַעֲבִי נָשִׂיא לָהֶם לְעוֹלָם". לָמָּה כֶּתֶר תּוֹרָה אֵינוֹ כֵּן. עַמְלָה שֶׁל תּוֹרָה, כָּל הָרוֹצֶה לִטּוֹל יִטּוֹל וַיּוֹטֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה נה) "הוֹי כָּל צָמֵא לְכוּ לַמָּיִם". הָיוּ עָמֵל בְּדִבְרֵי תּוֹרָה, וְאֹל תִּתְעַסֵּק בְּדִבְרֵי בַּטָּלָה. וּמֵאֵלֶּדְ בְּמִשְׁנָה (בְּרָכוֹת פֶּרֶק ב מִשְׁנָה ח) לֹא כָּל הָרוֹצֶה לִטּוֹל אֶת הַשֵּׂיאוּת. כְּבִיכוֹל מְחִיּוּתָה? וּכְבָן זַאֲרַת חֲזָ"ל הִיא מִפֹּר הַהַנְהָגָה שֶׁלֹּא יִקְרֶה מָצָא שֶׁבְּדִבְרֵי תּוֹרָה, אֲבָל הִתְעַנּוּת מְעוֹדְדִים כָּל מִי שֶׁיִּרְצֶה יוּכַל לְהַגִּיעַ חֲפִפּוּ לְדַרְגַּת מַלְאָכִים. וְלוּ רַק שֶׁיֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל סַבָּא בַּמִּסְכָּה הַטְּהוֹרָה הָעוֹלָה בַּיִּת אֵל,לֹלֹא נְגִיעוֹת וְתָמְרוּקִי שֶׁקְּרֶחָה לִי לְעַנְיוּתִי דַּעְתִּי שִׁידוּע שֶׁכַּאֲחֵל רֹאשׁ חֹלֶשׁ וְחַנֻּכָּה בַּשַּׁבָּת שֶׁזֶּה שִׁיאָ הַקְּדֻשָּׁה בְּחַנּוּכָּה וּמִשֶּׁכֶּשֶׁת הִיאָ בְּקִדְשַׁת שַׁבָּת וּרֹאשׁ חֹלֶשׁ וְחַנֻּכָּה, יְכוֹלִים יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים לְהַשִּׂיג אֶת שְׁלֹשֶׁת הַכְּתָרִים בַּחֲלָקָה, כִּי אֹם נְקַרְ נִכְּסֶה אֶת מַעֲלַת קְדֻשַּׁת יְמֵי חֲנֻכָּה וְאֶת הַקֶּשֶׁר לְבַיִת הַמִּקְדָּשׁ וְאֶת רוּחַ עַזּוּת דְּקְדֻשָּׁה שֶׁל בַּיִת הַשְּׁמוֹנַאִי שֶׁל מִתִּתְיָהוּ וְחַמְשָׁה בָּנָיו לְתוֹרָה (שְׁמוּאֵל ב ז כג) מְנֻקָּרִים לַּאוּ מְלֵרִיּוֹת גְּבָרוּ: אוֹע"פ שֶׁנֶּאֱמַר בַּמִּקּוֹר עַל שֶׁאוּל וִיהוֹנָתָן חֲפִפּוּ בַּגְּרִים הָרָעָה, אַר כָּבָה אֲנִטְיוֹכוּס מֶלֶךְ יָוָן, אָמַר לְאֲנִטְיוֹכוּס: "כָּל אֲנַשֵּׁי הַפָּבָא מִכָּל הָעַמִּים... לֹא יוּכְלוּ לְחַמֶּשֶׁת בְּנֵי מִתִּתְיָהוּ. מֶלֶרְיּוֹת גָּבְרוּ מְנֻקָּרִים חֲפִפּוּ, מִדֵּב שֶׁבּוּל שֶׁלְּרִיּוּיִים הַמָּה". מִתּוֹן מְלָכֵי? רַבָּנָן. גִּפּוּן סב ע"ח, וְז"ל: אָמַר לְהוּ שֶׁלְּמָה עֲלֵיכוּ מַלְכֵי, שֶׁלְּמָה עֲלֵיכוּ מַלְכֵי, אָמְרוּ לֵיהּ מִנָּא לְךָ דְּרַבָּנָן מִיקְרוּ מְלָכִיסוּ? אָמַר לְהוּ דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי ח טוו) בִּי מְלָכִים יִמְלֹכוּ וְזִרְזִיס

*** הֶעָלוֹן טָעוּן גְּנִיזָה *** | מִנְחַת יִצְחָק עָלוֹן מס' 104 | 1 | פָּרָשַׁת מִקֵּץ תשפ"ד | רְגַע... שִׁיר לִסְעוּדָה זוֹ כְּבָר שֶׁרַתֶּם ?

יִקְּקוּ אֶלֶף: הֲרֵי כֶּתֶר מַלְכוּת וְכֶתֶר תּוֹרָה כִּי מֵאֵי חֲנֻכָּה דְּתָנוּ רַבָּנָן. וְאֶת קְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן בְּהִלָּכָת הַמְּנוֹרָה שֶׁכֵּן בְּחֲנוּכָּה זֹאת הַחֲנֻכִּיָּה, הֲרֵי כֶּתֶר כְּהֻנָּה וַהֲרֵי לְךָ שְׁלֹשֶׁת הַכְּתָרִים כֻּלָּם יַחַד. וְאֶת נְגָלֶיךָ אֶת מָה שֶׁכָּתַב הַבָּן אִישׁ חַי שָׁנָה בִּזְמַן הַזֶּה שֶׁמַּלְיִיקִין בְּפָנִים, וְאֶת מִזְּוָזָה בְּיָמִין יַנִּיקָהּ בְּיָמִין, וְאֶת יֵשׁ

מַעֲלַת תְּפִלַּת וָתִיקִין{סִדְרָה {77}– תְּפִלַּת וָתִיקִין – אוֹי לִי שֶׁהֵבֵאתִי חֲרוֹן אַף לְעוֹלָם...ד׳

כַּוָּונָה הַמּוּעֶלֶת לְשְׁלִיחֵי צִבּוּר וְאַתָּה אִישׁ הַתְּמִים הָעוֹמֵד לִשְׁרֹת בֵּין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם יִהְיוּ לְטוּטָפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ דִּבְרֵי אֵלֶּה וְשׁוּל נַעֲלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, דַּע לִפְנֵי מִי אַתָּה עוֹמֵד לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְכֹה יַעֲשֶׂה לְךָ אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף לְשִׁית כָּל מְעַיֶּנְיוֹ בְּךָ וְאַזְנָיו אֶל שִׁוְעָתֶךָ אֲשֶׁר תַּשִּׂא בְּעַדָם רִנָּה וְתְפִלָּה וִיהִיוּ דִּבְרֵי הַתְּפִלָּה סְדוּרִים בְּפִיךָ כְּמִשְׁפָּטָם לִבֹּל תַּחְטִיא אֶל הַשְּׁעָרָה, וְזֶה בְּכָל הַיָּמִים וּגְדוֹל יוֹתֵר מֵאֹד בִּיקֹר תִּפְאֶרֶת תְּפִלּוֹת שַׁבָּתוֹת ה׳ אֲשֶׁר כָּל הַדְּבָרִים בְּמִסְפַּר בְּמִשְׁקָל הַכֹּל מְנוּי. אִיתָא בְּתִיקּוּנֵי הַזֹּהַר–תִּקּוּנָא תְּלִיתָאֵה דף קמ ע״ב וּבְרֵי, בְּוַדַּאי אִינּוּן שְׁלוּחַיָּא דְּצִבּוּרָא, צְרִיכִין כַּד קָרָאן סִפְּרָא תּוֹרָה דְּיַחְתְּכוּן מִלִּין, וְלָא יֵימְרוּן לְהוֹן בְּהַלְעָטָה, כְּגַוְונָא דְעָרֵב רַב דְּאִתְּמַר בְּהוֹן (במדבר יא יג) הַבָּשָׂר עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנֵּיהֶם, וַהֲווֹ אָכְלִין בְּהַלְעָטָה, וּכְגַוְונָא דְעָשָׁו דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (בראשית כה ל) הַלְעִיטֵנִי נָא, וְלָא הֲווֹ מְחַנְּנִין לֵיהּ, אִתְּמַר בְּהוֹן (במדבר יא לג) וְאַף יהו״ה חָרָה בָּעָם. וּבְנִי, פֻּזְּמֵי אוֹתָם שְׁלוּחֵי הַכַּפּוּר, לְרִיכִים כְּשֶׁקּוֹרְאִים סֵפֶר תּוֹרָה, שֶׁיַּחְתְּכוּ אֶת הַמִּלִּים וְלֹא יֹאמְרוּ אוֹתָם בְּהַלְעָטָה, כְּמוֹ שֶׁעֲרֵב רַב שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם הַבָּשָׂר עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנֵּיהֶם, וְהָיוּ אוֹכְלִים בְּהַלְעָטָה, וּכְמוֹ שֶׁעֵשָׂו, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ הַלְעִיטֵנִי נָא, וְלֹא הָיוּ טוֹחֲנִים לוֹ, נֶאֱמַר בָּהֶם וְאַף יהו״ה חָרָה בָּעָם. וּמעתה מיהו הבעל קורא שלא יזהר בקריאתו בליבור לקרא בניחותא ולא כמשפחת הבלעי...

מַעֲלַת לִמּוּד הַזֹּהַר {82} – לֹא לָתֵת לַיֵּצֶר לְשַׁטּוֹת בְּךָ

אִיתָא בְּזֹהַר מִקֵּץ דף קצ״ח ע״א וַיְכַר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכִּירוּהוּ רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח (תהלים מ״ט) לָמָּה אִירָא בִּימֵי רָע עָוֹן עֲקֵבַי יְסֹבֵנִי, תָּא חֲזֵי תֹּלַת אִינָּן דְּדָחֲלִין וְלָא יָדְעִין מִמָּה דָּחֲלִין וְאוֹקְמוּהָ, אֲבָל אִית מַאן דְּדָחִיל וְלָא יָדַע מִמָּה אִיהוּ דָּחִיל בְּגִין אִנּוּן חַטָּאֵי דְּלָא יָדַע דְּאִנּוּן חַטָּאִין וְלָא אַשְׁגַּח בְּהוּ וְאִיהוּ דָּחִיל מִימֵי רָע מַאן אִנּוּן יְמֵי רָע אִלֵּין אִנּוּן יוֹמִין דְּאִנּוּן אִזְדַּמְּנָן בְּהַהוּא רָע וּמַאן אִנּוּן (ד״א אִיהוּ) דָּא יֵצֶר הָרַע דְּאִיהוּ אִקְרֵי רָע וְאִית לֵיהּ יוֹמִין יְדִיעָן דְּאִתְיְהִיב לֵיהּ רְשׁוּ בְּעָלְמָא לְאַסְטָאָה לְכָל אִנּוּן דְּמִסְאָבֵי אַרְחֵיהוּ דְּמַאן דְּאָתֵי לְאִסְתַּאָבָא מְסָאֲבֵי לֵיהּ וְאִלֵּין אִנּוּן אִקְרוּן יְמֵי רָע וְאִלֵּין מְמַנָּן עַל אִנּוּן חוֹבִין דְּדָשִׁין בְּהוּ בְּנֵי נְשָׁא בְּעֲקֵבֵיהוּ, תָּא חֲזֵי כָּל אִנּוּן דְּמִסְאָבֵי אַרְחֵיהוּ כַּמָּה חֲבִילֵי טְהִירִין אִזְדַּמְּנָן לְגַבֵּיהוּ וּמְסָאֲבֵי לֵהוּ, בְּאָרְחָא דְּבָעֵי בַּר נַשׁ לְמֵיהַךְ בְּהַהוּא אָרְחָא מְדַבְּרִין לֵיהּ מַמָּשׁ, אִתֵּי בַּר נַשׁ לְאִתְדַּבָּקָא כַּמָּה אִנּוּן דְּמִסַּיְּעִין לֵיהּ, הָא תְּנִינָן דְּכַד בַּר נַשׁ קָם בְּצַפְּרָא בָּעֵי לְאַסְחָאָה יְדוֹי מִגּוֹ נְטָלָא דְּמַיָּא דְּאִיהוּ מָאנָא לְטוֹל מַנְיֵה מַיָּא מִגּוֹ מָאן דְּאַסְחֵי יְדוֹי בְּכַדְּמִיתָא כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ, וְתָא חֲזֵי בְּגִין נְטָלָא דָּא אוֹקִימְנָא מִלָּה וְתוּ דְּבָעֵי לֵיהּ לְבַר נַשׁ לְנַטָּלָא יָדָא יְמִינָא בִּשְׂמָאלָא בְּגִין לְשַׁלְטָאָה יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא וְיִסְתְּחֵי יְמִינָא מִן שְׂמָאלָא וּבְגִין כְּךָ אִיהוּ נְטִילָא וְעַל דָּא מַאן דְּנָטִיל יְדוֹי יְטוֹל יְמִינָא בִּשְׂמָאלָא לְאַשְׁלָטָא יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא בְּגִין דְּלָא יְהֵיב דּוּכְתָּא לְיֵצֶר הָרַע לְשַׁלְטָאָה כְּלָל וְהָא אוֹקִימְנָא, תָּא חֲזֵי בְּשַׁעְתָּא דְּדִינָא בִּישָׁא שָׁלְטָא לָא אָתִיב יָדֵיהּ מִלְּאַבְאָשָׁא, וּבְשַׁעְתָּא דִּימִינָא שָׁלְטָא עַל עַמִּין עִכּוֹ״ם לְתַבְּרָא לוֹן חַיִּים קַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלֵיהוּ וְלָא שָׁצֵי לוֹן, וּבְגִין כְּךָ כָּל מַאן דְּאִיהוּ חָטֵי בְּאִנּוּן חַטָּאִין דְּדָשׁ בְּהוּ בְּרַגְלוֹי לָא יָדַע בְּהוּ וְדָחִיל תְּדִירָא, דָּוִד מַלְכָּא הֲוָה אִסְתַּמַּר תָּדִיר מֵחוֹבִין אִלֵּין וְכַד הֲוָה נָפִיק לְקָרְבָא הֲוָה מְפַשְׁפֵּשׁ לוֹן וְעַל דָּא לָא דָּחִיל לְאִנָּהָא עִמְּהוֹן קְרָבָא. וְתָא חֲזֵי אַרְבַּע מִלְּכִין הֲווּ מַאן דְּשָׁאִיל דָּא לָא שָׁאִיל דָּא. דָּוִד אָמַר (תהלים י״ח) אֶרְדּוֹף אוֹיְבַי וְאַשִּׂיגֵם וְלָא אָשׁוּב עַד כַּלּוֹתָם מַאי טַעְמָא בְּגִין דַּהֲוָה אִסְתַּמַּר מֵאִלֵּין חוֹבִין וְלָא יָהִיב דּוּכְתָּא לְשַׁנְאוֹי לְשַׁלְטָאָה וְעַל דָּא בָּעֵי לְמִרְדַּף אַבַּתְרֵיהוּ תָּדִיר וְלָא יִרְדְּפוּן אִנּוּן אַבַּתְרֵיהּ לְמִתְבָּע חוֹבוֹי וְיִפּוֹל בְּיָדֵיהוּ, אָמָא הֲוָה דָּחִיל יַתִּיר אַף עַל גַּב דַּהֲוָה מְפַשְׁפֵּשׁ בַּחֲטָאוֹי וְלָא כְּדָוִד מַלְכָּא אִיהוּ, בָּעֵי לְמִרְדַּף אַבַּתְרֵיהוּ וְלָא יַגִּיחַ לוֹן וְיִקְטוֹל לוֹן קַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָךְ הֲוָה דִּכְתִיב (ד״ה ב׳ י״ד) וַיִּרְדְּפֵם אָסָא וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ וְגוֹ׳ וּכְתִיב וַיְנוּף יְיָ אֶת הַכּוּשִׁים לִפְנֵי אָסָא וּלְפְנֵי יְהוּדָה וַיָּנוּסוּ הַכּוּשִׁים (וְכֵן) דָּוִד מַה כְּתִיב בֵּיהּ (שמואל א׳ ל׳) וַיַּכֵּם דָּוִד מִהַנְּשֶׁף וְעַד הָעָרֶב לְמָחֳרָתָם אֲבָל אָסָא אִיהוּ קַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא מְחֵי, יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה אוֹף הָכִי נַמִּי הֲוָה שָׁאִיל וְאָמַר לָא יָכִילְנָא לְמִרְדַּף וְלָא לְקַטָּלָא אֶלָּא אֲנָא אֲזַמֵּר וַאֲתַּ קָטֵיל לוֹן בְּגִין דְּלָא הֲוָה מְפַשְׁפֵּשׁ כָּל כָּךְ כְּאָסָא וְקַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבַד לֵיהּ הָכִי דִּכְתִיב (ד״ה ב׳ כ) וּבְעֵת הַחֵלּוֹ בְּרִנָּה וּתְהִלָּה נָתַן יְיָ מַאֲרָבִים עַל בְּנֵי עַמּוֹן מוֹאָב וְהַר שֵׂעִיר הַבָּאִים לִיהוּדָה וַיִּנָּגְפוּ, חִזְקִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה אוֹף הָכִי נַמִּי אֲמַר אֲנָא לָא יָכִילְנָא לָא לְזַמָּרָא וְלָא לְמִרְדַּף וְלָא לְאַנָּהָא קְרָבָא בְּגִין דַּדְחִיל מֵאִלֵּין חוֹבִין דְּקָאֲמָרָן מַה כְּתִיב (מלכים ב׳ י״ט) וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאַךְ יְיָ וַיַּךְ בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה וּשְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם פְּגָרִים מֵתִים, וְחִזְקִיָּה הֲוָה יָתִיב בְּבֵיתֵיהּ וְשָׁכִיב בְּעַרְסֵיהּ וְקַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא קָטֵיל לוֹן, וּמַה צַדִּיקִים אִלֵּין הֲווּ דָּחֲלִין מֵאִלֵּין חוֹבִין שְׁאָר בְּנֵי עָלְמָא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, בְּגִין כְּךָ אִית לֵיהּ לְבַר נַשׁ לְאִסְתַּמָּרָא מֵאִלֵּין חוֹבִין וּלְפַשְׁפֵּשָׁא בְּהוֹן כְּדְקָאֲמָרָן בְּגִין דְּלָא יִשְׁלְטוּן עֲלוֹי אִנּוּן יְמֵי רָע דְּלָא מְרַחֲמֵי עֲלֵיהּ, תָּא חֲזֵי וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו בְּשַׁעְתָּא דְּנָפְלוּ בְּיָדֵיהּ בְּגִין דְּאִיהוּ שָׁלִים, וְהֵם לֹא הִכִּירוּהוּ דְּאִנּוּן שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֲתוּ מִסְמָרָא דְּדִינָא קַשְׁיָא וְעַל דָּא לָא רָחִימוּ עֲלֵיהּ דְּהָא כָּל אִנּוּן מָארֵיהוֹן דְּדִינָא קַשְׁיָא לָא מְרַחֲמֵי עֲלֵיהוּ דְּבֵי נְשָׁא בְּשַׁעְתָּא דְּנָפְלֵי בְּיָדֵיהוּ וּבְגִין כְּךָ אָמַר דָּוִד (תהלים מ״ט) לָמָּה אִירָא בִּימֵי רָע (אֶלָּא) דְּאִית (נ״א דְּלֵית) לִי לְמִדְחַל מֵאִנּוּן יְמֵי רָע כְּדְקָאֲמָרָן, עָוֹן עֲקֵבַי יְסֹבֵנִי, מַאן עֲקֵבַי אִלֵּין אִנּוּן בְּרָזָא דְּמְהֵימְנוּתָא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כ״ה) וְיָדוֹ אוֹחֶזֶת בַּעֲקֵב עֵשָׂו דָּא הוּא עֲקֵיבָא וְאִנּוּן עֲקֵבִין דְּמִסְתַּכְּלִין בְּהוּ תָּדִיר בְּהַהוּא חוֹבָא דְּדָשׁ בֵּיהּ בַּר נַשׁ תָּדִיר בְּעִקְבוֹי, תָּא חֲזֵי מַה כְּתִיב (יְשַׁעְיָה ה׳) הוֹי מוֹשְׁכֵי הָעָוֹן בְּחַבְלֵי הַשָּׁוְא וְכַעֲבוֹת הָעֲגָלָה חַטָּאָה, בְּחַבְלֵי הַשָּׁוְא דְּדָשׁ בֵּיהּ בְּעִקְבָא וְלָא חַיִּשׁ עֲלֵיהּ וּלְבָתַר אִתְעַבִּיד (בְּחַבְלֵי הַשָּׁוְא) כַּעֲבוֹת הָעֲגָלָה, וְאִתְתַּקַּף הַהוּא חַטָּאָה וְאַסְטֵי לֵיהּ בְּהַאי עָלְמָא וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי, וַזַּאֵי אִנּוּן צַדִּיקָיָא דְּיָדְעִין לְאִסְתַּמָּרָא מֵחוֹבֵיהוֹן וְאִנּוּן מְפַשְׁפְּשִׁין תָּדִיר בְּעוֹבְדֵיהוּ בְּגִין דְּלָא יְשַׁתְּכַח עֲלֵיהוּ מִקַּטְרֵיגָא בְּהַאי עָלְמָא וְלָא יִסְטוּן עֲלֵיהוּ לְעָלְמָא דְּאָתֵי דְּהָא אוֹרַיְיתָא מְתַקְּנָא לְהוּ אָרְחִין וּשְׁבִילִין לְמֵיהַךְ בְּהוּ דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי ג׳) דְּרָכֶיהָ דַּרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: תַּרְגּוּם הַזֹּהַר וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו וְגוֹ׳: כְּדֵי אֶלְעָזָר פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מ״ט) לָמָּה אִירָא בִּימֵי רָע עָוֹן עֲקֵבַי יְסֹבֵנִי. פֹּה וּרְאֵה שֶׁהֵם הֵם מְפַחֲדִים וְאֵינָם יוֹדְעִים מִמָּה הֵם מְפַחֲדִים וּבְלֹא רוּחוֹ.

מִזּוּזָה יַנִּיקָהּ בַּשְּׁמֹאל הַנִּכְנָס, וַהֲרֵי שְׁלֹשָׁה מְצוֹות בְּזֵיחַד כִּי הָאָדָם הַנִּכְנָס וְלוֹבֵשׁ לְיִלִית שֶׁהוּא טַלִּית קָטָן שֶׁעָלָיו וְרָאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁלָּהֶם כְּמוֹ״ת מִזּוּזָה חֲנֻכָּה, וּבִזְכוּת זֶה יָבֹא מְשִׁיחַ לִקְנֵנוּ כְּמוֹ״ת שְׁמוֹ (זְכַרְיָה ו׳, יב), וְיִתְקַיֵּם פִּתְחוּ שְׁעָרִים וְיָבֹא גּוֹי צַדִּיק (יְשַׁעְיָה כו׳, ב) כִּי יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרֹצִי יְשַׁעְיָה נל, ג), שֶׁנִּזְכֶּה שֶׁיְּהוּא בְּרַחֲמִים. אָמֵן וְיתקדש שמו בעולמו.

מלקט מִנְחַת יִצְחָק

רְגַע... שִׁיר לְסְעוּדָה זוֹ כְּבָר שָׁרְתָם ?

☜הַסִּפּוּר הַמְּרַגֵּשׁ הַזֶּה בָּא לְהוֹכִיחַ לְכָל בָּאֵי עוֹלָם כַּמָּה אֲנַחְנוּ עַם יִשְׂרָאֵל קְשׁוּרִים כְּשַׁלְהֶבֶת בַּנַּחֶלֶת וְלֹא מִשְּׁנָה בְּאֵיזֶה לְבוּשׁ אַתָּה יוֹצֵא מֵהַבַּיִת כֻּלָּנוּ יְהוּדִים וְהָרְאָיָה שֶׁהִקֵּב"ה קוֹשֵׁר אוֹתָנוּ יַחַד בֵּין אִם אֲנַחְנוּ מְבִינִים וּבֵין אִם לֹא וְהָעִקָּר הִיא הָאַחְדוּת וְהָאַחוּד בְּתִכְנוּנָהּ שֶׁל הַהַשְׁגָּחָה הָעֶלְיוֹנָה,וּבִפְרָט בִּזְמַנִּים קָשִׁים, הִנֵּה ,בְּתֵל אָבִיב יֵשׁ חֲבוּרָה שֶׁל נֶהָגֵי מוֹנִיּוֹת, אֲשֶׁר בְּכָל חֹדֶשׁ יוֹשְׁבִים בְּבֵיתוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהַחֲבוּרָה "בְּדִבּוּק חֲבֵרִים" לְשִׂיחָתָם,,, וּמְסַפְּרִים אֶת כָּל הַחֲוָיוֹת שֶׁל הַשָּׁבוּעַ שֶׁהָיָה לָהֶם. אַחֲרֵי כַּמָּה סִפּוּרִים שֶׁל כַּמָּה נְהָגִים, קָם אֶחָד מֵהֶם וְאָמַר: "עַכְשָׁו אֲנִי מְבַקֵּשׁ לְסַפֵּר לָכֶם מִקְרֶה מְעַנְיֵן שֶׁאֵרַע לִי הַשָּׁבוּעַ". וְכָךְ סִפֵּר עֵרֶן: הַשָּׁבוּעַ, נָסַעְתִּי כְּהֶרְגֵּלִי בְּרְחוֹבוֹת תֵּל אָבִיב, חִפַּשְׂתִּי אַחַר נוֹסְעִים. לְפֶתַע לְקוֹחַ סִמֵּן לִי לַעֲצֹר. הַנּוֹסֵעַ הָיָה נִרְאֶה מַצְחִיק נוֹרָא: קָשִׁישׁ, עִם חֻלְצַת מְיָאמִי מְכֻפְּתֶרֶת, שָׂעוֹן וּצְמִידִים מִזָּהָב עַל יָדוֹ. הוּא עָלָה לַמּוֹנִית וְאָמַר לִי: "סַע לְשֶׁנְקִין". הִתְחַלְּתִי לִנְסֹעַ וְהִתְפַּתְּחָה בֵּינֵנוּ שִׂיחָה. הָאִישׁ סִפֵּר עַל עַצְמוֹ, עַל הַצְלָחוֹתָיו וְעַל הַמִּפְעָלִים וְהַהַשְׁקָעוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ. לְאַחַר כַּמָּה דַּקּוֹת שֶׁל נְסִיעָה הוּא שָׁאַל אוֹתִי אִם אֶפְשָׁר לַעֲשֹׂן בְּמוֹנִית. אָמַרְתִּי לוֹ, "בְּבָכּוּד, תְּעַשֵּׁן". אָז הוּא הוֹצִיא סִיגָר, וַאֲנִי קָצַת מִבֵּין בְּסִיגָרִים. הַסִּיגָר הַזֶּה הָיָה שָׁוֶה מִינִימוּם 500 דּוֹלָר, וּבִזְמַן שֶׁאֲנִי מוֹצִיא אֶת ה–'נִקְסָט לִיט' שֶׁלִּי, הוּא צָעַק: "לֹא, לֹא – אֲנִי אַדְלִיק לְךָ". אָז הוּא הוֹצִיא מַצִּית זִיפּוֹ שֶׁשָּׁוֶה עוֹד אֵיזֶה 1,000 דּוֹלָר, וְאֵיךְ שֶׁהוּא בָּא לְהַדְלִיק לִי אֶת הַסִּיגַרְיָה, שֶׁרְוּוּל הַחֻלְצָה שֶׁלּוֹ הִתְרוֹמֵם וְיָכֹלְתִּי לְהַבְחִין בַּמִּסְפָּר הַטָּבוּעַ עַל יָדוֹ, כָּזֶה שֶׁהֻטְבַּע עַל זְרוֹעוֹתֵיהֶם שֶׁל הַיְּהוּדִים הַמּוּבָלִים לְמַחֲנוֹת הַהַשְׁמָדָה. בְּאוֹתוֹ מַבָּט חָטוּף "צִלְמְתִּי" אֶת הַמִּסְפָּר, וְזֶה גָּרַם לִי לְהִתְרַגְּשׁוּת עֲצוּמָה. בְּאֹפֶן אוֹטוֹמָטִי הֵרֶגֶל שֶׁלִּי נָחָה עַל דַּוְשַׁת הַבֶּלֶם וּמִיָּד עָצַרְתִּי בְּצַד הַכְּבִישׁ. הִפְנִיתִי אֶת מַבָּטִי לְאָחוֹר, וְאָמַרְתִּי לוֹ בְּהִתְרַגְּשׁוּת: "אַתָּה נִצּוֹל שׁוֹאָה?" הוּא הִסְתַּכֵּל עָלַי בְּתַדְהֵימָה עַל כָּךְ שֶׁעָצַרְתִּי, כּוֹעֵס, רֵגֶז וְלֹא מֵבִין אֶת פֵּשֶׁר שְׁאֵלָתִי. "מָה, אַף פַּעַם לֹא נִפְגֶּשֶׁת עִם נִצּוֹל שׁוֹאָה? תַּמְשִׁיךְ לִנְסֹעַ בְּבַקָּשָׁה, אַתָּה מְעַכֵּב אוֹתִי!!" הַמִּסְפָּר שֶׁקָּרָאתִי עַל זְרוֹעוֹ רִגֵּשׁ אוֹתִי, וּבִקַּשְׁתִּי שֶׁיְּסַפֵּר לִי עַל קוֹרוֹתָיו בִּתְקוּפַת הַשּׁוֹאָה. הוּא לֹא הָיָה רָגִיל לְכָךְ שֶׁנָּהֵג מוֹנִית, אוֹ אֵיזֶשֶׁהוּ אָדָם, יִתְעַנְיֵן כָּל כָּךְ בְּקוֹרוֹתָיו, בְּאֹפֶן כָּל כָּךְ פִּתְאוֹמִי. הוּא לֹא הֵבִין לָמָּה עָצַרְתִּי, וּלְאַחַר הִסּוּם קַל הִסְכִּים לְסַפֵּר לְמַעַן עַל קוֹרוֹתָיו. הוּא סִפֵּר שֶׁכָּל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ נִסְפּוּ בְּשׁוֹאָה וְהוֹסִיף: "אַחֲרֵי הַשּׁוֹאָה, חִפַּשְׂתִּי וְחָקַרְתִּי כְּדֵי לְבָרֵר אִם מִישֶׁהוּ מִבְּנֵי מִשְׁפַּחְתִּי נִצַּל. הִגִּיעָה אֵלַי שְׁמוּעָה שֶׁאֶחָי נִמְצָא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הִנַּעְתִּי לְכָאן, אַף אֶחָד לֹא יָדַע לְהַגִּיד לִי דְּבָרִים בְּרוּרִים, אֲבָל מִישֶׁהוּ שֶׁפָּגַשְׁתִּי סִפֵּר לִי שֶׁהִכִּיר אֶת אָחִי וְשֶׁהוּא נִפְטַר בָּאָרֶץ. כָּךְ נִשְׁאַרְתִּי לְבַדִּי בָּעוֹלָם..." הַנַּהַג שֶׁסִּפֵּר אֶת סִפּוּרוֹ בַּמִּפְגָּשׁ הֶחֱבַרְתִּי שֶׁל נַהֲגֵי הַמּוֹנִיּוֹת, עָצַר אֶת סִפּוּרוֹ וְלָקַח נְשִׁימָה אֲרֻכָּה. חֲבֵרָיו, שֶׁהֶאֱזִינוּ בְּקֶשֶׁב רַב לַסִּפּוּר הַמְּרַתֵּק, דָּחֲקוּ בּוֹ לְהַמְשִׁיךְ, אֲבָל בִּתְגוּבָה הוּא אָמַר לָהֶם: "לִפְנֵי שֶׁאַמְשִׁיךְ לְסַפֵּר לָכֶם מָה קָרָה עִם הַנּוֹסֵעַ, אֲנִי מְבַקֵּשׁ שֶׁתַּאֲזִינוּ קֹדֶם לַסִּפּוּר הָאִישִׁי שֶׁלִּי..." וְהֵמְשִׁיךְ: אַתֶּם מַכִּירִים אוֹתִי כְּבֶן אָדָם דָּתִי, אֲבָל אֲנִי לֹא הָיִיתִי אָדָם דָּתִי כָּל חַיַּי. חָזַרְתִּי בִּתְשׁוּבָה. נוֹלַדְתִּי בְּקִבּוּץ חִלּוֹנִי וְהָיִיתִי חִלּוֹנִי לְגַמְרֵי. לֹא הָיָה לִי שׁוּם קֶשֶׁר לַדָּת. הָיִיתִי נַעַר, בְּגִיל שֶׁלִּפְנֵי הַגִּיּוּס. יוֹם אֶחָד יָשַׁבְתִּי בַּחֶדֶר הָאֹכֶל בַּקִּבּוּץ, בְּלִי תֵּאָבוֹן וּבְלִי חֵשֶׁק לֶאֱכֹל. הָיְתָה לִי תְּחוּשַׁת בְּחִילָה. אָמַרְתִּי לְעַצְמִי, שֶׁמּוּטָב שֶׁאַמְשִׁיךְ אֶת עֲבוֹדָתִי, אֲסַיֵּם אוֹתָהּ בִּמְהֵרָה וְאֵלֵךְ לִישֹׁן מֻקְדָּם. בִּמְקוֹם עֲבוֹדָתִי הָיְתָה גִּינַּת עֲנָקִית כָּזֹאת, שֶׁלְּשָׁם הָיִינוּ זוֹרְקִים תַּפּוּחֵי אֲדָמָה. בְּתַחְתִּית הַגִּינַּת הָיוּ לְהָבִים גְּדוֹלִים, כְּמוֹ בְּבֶלְגֶדֶר, שֶׁאִתָּם הָיִינוּ קוֹצְצִים אֶת תַּפּוּחֵי הָאֲדָמָה. בְּאוֹתוֹ יוֹם, שֶׁהָיָה יוֹם גָּשׁוּם, חָזַרְתִּי לַעֲבוֹדָתִי לְיַד מְכוֹנַת קְצִיר תַּפּוּחֵי הָאֲדָמָה. נַעֲלַי הָיוּ רְטוּבוֹת. עָלִיתִי לַגִּינַּת לִשְׁפֹּךְ אֶת תַּפּוּחֵי הָאֲדָמָה וּמָעַדְתִּי פְּנִימָה לְתוֹךְ הַגִּינַּת, וְזֹאת בְּשָׁעָה שֶׁהַמְּכוֹנָה פּוֹעֶלֶת. נֶחְבַּלְתִּי. צָעַקְתִּי בִּכְאֵב, אֲבָל הִרְגַּשְׁתִּי עוֹד יוֹתֵר נוֹרָא, כְּשֶׁקָּלַטְתִּי שֶׁלְּאַט לְאַט אֲנִי יוֹרֵד עִם תַּפּוּחֵי הָאֲדָמָה לְתַחְתִּית הַגִּינַּת אֶל תּוֹךְ הַסַּכִּינִים. הָיָה בָּרוּר לִי שֶׁאֲנִי עָלוּל תּוֹךְ זְמַן קָצָר לְהִפָּגַע מֵהַלְּהָבִים. צָעַקְתִּי בְּכָל כֹּחִי לְעֶזְרָה, אֲבָל אַף אֶחָד לֹא שָׁמַע אוֹתִי כִּי כֻּלָּם הָיוּ בַּחֶדֶר הָאֹכֶל. נִסִּיתִי לְטַפֵּס עַל הַדֹּפֶן הַפְּנִימִית הַחֲלָקָה וְהַגְּבוֹהָה עַל מְנַת לְהֵחָלֵץ מִשָּׁם, אֲבָל לֹא הִצְלַחְתִּי. וְאָז הִתְחַלְּתִּי לִצְעֹק, לִזְעֹק וּלְהִתְפַּלֵּל לְבוֹרֵא עוֹלָם...הֶמְשֵׁךְ סִפּוּרוֹ שֶׁל עֵרֶן נִרְאֶה בַּשָּׁבוּעַ הַבָּא אי"ה

מלקט מנחת יצחק

פִּלְאֵי הַבּוֹרֵא רַחֲמָנָא לִבָּא בָּעֵי – לֵב הָאָדָם {56}– כָּל הַדּוֹר יִהְיֶה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת

☜ג' עמודי העבודה הם אהבה ויראה ודביקות. אהבה ויראה הם תרין גדפין וב' זרועות עולם והם תרין אבהן אברהם ויצחק. ודביקות הוא מאן דאחיד בגופא דמלכא צורתו של יעקב אבינו ע"ה חקוקה בכסא הכבוד אמת ליעקב ואין אמת אלא תורה (ירושלמי ר"ה פרק ג הלכה ח יח.) ומאן דאחיד באורייתא אחיד בגופא דמלכא ונאמר ואתם הדבקים וגו' דכולם נקראו בשם יעקב וישראל ואף על פי שחטא ישראל הוא (סנהדרין מד.) ולא ניתק ממדת דביקות בהשם יתברך באמת כי לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא להתיר עריות (כמ"ש שם סג:) תאות ואהבות רעות. וכל החטאים הן בתרין גדפין והלכה נשברו אגפיה כשר (חולין נו:) כידוע. אבל בגופא דמלכא שם אין חטא דיעקב אבינו ע"ה מטתו שלימה ואין שום זרע ישראל ניתק מעצם דביקותו בהשם יתברך כלל ועל זה נאמר יפול מצדך וגו' כי זה לעומת זה עשה אלהים ג' כחות הרע הם עבודה זרה גלוי עריות ושפיכות דמים. וידוע העומד לעומת חבירו ימין זה נגד שמאל זה כו' (עיין רעיא מהימנא זוהר חלק ג' רמו ב) וזהו יפול וגו' דהשמאל דהיינו יראת השם יתברך היא מפלת תאות רעות. וכמפורש בכתוב כי אמרתי רק אין יראת וגו' כי השקועים בתאוה אין יראה נגד פניהם. ולכך היראה היא תרעא לאעלא כו' (זוהר ח"א יא ב) היינו ההתחלה בילדות דאז יצר התאות בוער. ויפול רק אלף כי אמרו (סוטה מז.) יצר כו' וימין מקרבת. אבל רבבה מימינך על ידי אהבת השם יתברך הגורמת אהבת ישראל ודוחה רציחה וכעס וקנאה ואביזרייהו ולאלו היא דוחה לגמרי דאין בזה קירוב כלל. ויפול רבבה לשון ריבוי מאוד מה שאין כן אלף הוא גם כן סך רב דרך גוזמא בכמה מקומות אבל הוא תחת סוג המספר כי אלף הוא סוף המספר היותר גדול בלשון הכתוב. מה שאין כן רבוא לשון רבוי אינו בסוג המספר דהיינו בלא גבול אבל שם ההפלה בגבול דכשמגיע לרבוי בלא גבול שזהו דרגא דימין אז היא מקרבת כטעם אם פגע בך כו' משכהו לבית המדרש (סוכה נב:) היינו לא שתדחהו רק תמשכהו לשם. כי התורה תבלין כמו דבר המתבל ועושה הבאוש טוב וטעם לשבח. ואליך דהיינו לגופא לא יגש דשם אין שליטת היצר רע כלל כנ"ל דאפילו כל רוחות שבעולם לא יזיזו מגוף הדביקות דישראל לאביהם שבשמים ומים רבים לא יוכלו לכבות וגו'. וזה טעם תלמידי חכמים אין אור של גיהנם שולטת בהם (כמ"ש סוף חגיגה כז.) כטעם אליך לא יגש דמאן דאחיד באורייתא אחיד בגופא דמלכא. ושלהובא דיצרא בישא הוא עצמו אור של גיהנם ולגופא לא יגש כלל ואין לו שליטה באמת.ומעשה אבות סימן לבנים כי שורש נפש הבן מטיפי מוח של האב דלכן אמרו

(סוף פרק ב' דעדיות משנה ט) האב זוכה לבנו כו' ובפרט אבות העולם אין לך נפש מישראל שלא יהיה כלול בו שורש משלשה אבות דלכן נקראו אבות. ואברהם ויצחק אין מטתן שלימה דנמצא בהן פסולת כן מדת אהבה ויראה אי אפשר בשלימות וכמו שאמרו (מדרש רבה ריש פרשת תזריע יד, ה) אפילו חסיד שבחסידים כו' לענין תאוה. וכן א' (משלי כז ד) ומי יעמוד לפני קנאה והוא צד השמאל דרע אין לך אדם יעמוד כנגדו. וכמו שאמרו (ב"ב קסד:) ג' דברים אין אדם ניצול בכל יום הרהור עבירה ואבק לשון הרע הם שני קצוות כנזכר ועיון תפלה הוא נגד יעקב אבינו ע"ה דמטתו שלימה ואין בו פסולת כלל שאפילו רשע שבישראל בשם ישראל יכונה ואפילו ריקנין שבך כו' (סנהדרין לז.) וכמ"ש (שם) וירח ריח בגדיו – בוגדיו. רק מכל מקום יש מדריגות. ותפלה פירוש התחברות ודביקות וזהו עיון תפלה דאין אדם ניצול דבזה גם יעקב אין שלם לגמרי להיות כולו שוה וחד בלא מדריגות בענין השלימות והדביקות וכמו לעתיד יעשה הקב"ה מחול לצדיקים כו' (כמ"ש סוף תענית לא.) פירוש עיגול דיתגלה מדריגת העיגולים דשם אין מדריגות דכולו שוה בשלימות. מה שאין כן קומת יעקב אבינו ע"ה הוא קומת היושר דצורת אדם שבזה יש מדריגות ראש וסוף וקצוות כנודע ואי אפשר לינצל דהיינו להגיע לשלימות גמור כי כה זה עדיין אינו בשלימות כנזכר עד ביאת משיח שהוא יהיה בתכלית השלימות. וכפרנס כן דור (כמ"ש ערכין יז.) כל הדור יהיה בתכלית השלימות ואז ינצלו גם מעיון תפלה דיהיה דביקות הגמור וממילא ינצלו מהרהור עבירה ואבק לשון הרע דהם אין שייכים באמת לגוף אדם. וכמ"ש באברהם ויצחק אין מטתן כו' פירוש מטה שפרים ורבים עליה דהיינו בתולדות אבל בעצם יש שלימות. וכן בעצם אהבה ויראה גם כן יש שלימות וכמו שאמרו בסנהדרין (מד.) משל לאסא דקאי ביני חילפי אסא שמיה כו' שהמשילו חטאים הסובבים לאדם כקוצים הסובבים לשושנה ואינו מעצם האדם רק שסובבים ומקיפים אותו מצד ההתפשטות של האדם. אבל מצד עצם נפש הישראלי אין בו חטא כלל רק המדריגות במעלת הדביקות בזה החילוקים הוא בעצם הנפשות שמצד קומת היושר יש מדרגות בנפשות. ומדריגה השלימה דהיינו לינצל לגמרי מעיון תפלה שיגיע לסוף קומת היושר בשלימות אז תיכף מתחיל העיגולים ונגלה אור העיגולים שאין מדריגות בעצם כלל. ועדיין לא הגיע לזה אדם שהרי עדיין לא נתגלה אור זה בעולם עד שיבוא אחד מזרעא דדוד שהוא דרגא דתפלה כטעם ואני תפלה כמו שכתוב בזוהר כמה פעמים ויזכה לעיון תפלה בשלימות וכמו שאמרו במגילה (יח.) כיון שבא דוד באת תפלה. רסיסי לילה פרק י

תופינים לְשַׁבָּת קוֹדֶשׁ – כָּל יְגִיעוֹת דָּוִד המע"ה כָּל יָמָיו שֶׁיִּהְיֶה לוֹ לֵב טָהוֹר

ע"י נְדִיבוּת לֵב בנ"י בְּמֹאוֹדָם נִבְנָה קְדֻשַּׁת הַמָּקוֹם – מִשְּׁכַּן וּמִקְדָּשׁ. וע"י נְדִיבוּת לְבָבָם בְּנַפְשָׁם, דְּהַיְנוּ בְּכֹחוֹת הַפְּעֻלָּה שֶׁבְּגוּף נִבְנָה קְדֻשַּׁת הַזְּמַן, כְּטַעַם ע"ז ג. "מִי שֶׁטָּרַח בע"ש יֹאכַל בְּשַׁבָּת". וּכְפִי פְּעֻלַּת הָאָדָם בַּקְּדֻשָּׁה בְּשִׁשֵּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁהֵם יְמֵי הַפְּעֻלָּה בְּכֹחוֹתָיו כָּךְ הוּא מְקַבֵּל קְדֻשָּׁה בְּשַׁבָּת. וְכָךְ בִּקְדֻשַּׁת הַמָּקוֹם – וַדַּאי כ"א כְּפִי נְדִבַת לְבָבוֹ בִּתְרוּמַת הַמִּשְׁכָּן וְנִדְבַת הַמִּקְדָּשׁ וְכֵן אַחַ"כ בַּהַקְרָבַת הַקָּרְבָּנוֹת, כָּךְ הָיָה הַשַּׁגָּתוֹ בִּקְדֻשַּׁת הַמָּקוֹם. וע"י נְדִיבוּת לִבּוֹ בְּכָל לְבָבְךָ, דְּהַיְנוּ בְּכַפִּית הַיֵּצֶר שֶׁבַּלֵּב, עי"ז זוֹכִים לִקְדֻשַּׁת הַנֶּפֶשׁ. שֶׁכְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ זְמַן וּמָקוֹם מְקֻדָּשׁ כָּךְ יֵשׁ נֶפֶשׁ נִבְחָר, כְּטַעַם סַנְהֶדְרִין סה: "מָה יּוֹם מְיוּחָדִים מָה גֶּבֶר בְּגֶבְרִין. וְהוּא רֹאשׁ הַדּוֹר, כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל כְּאִישׁ א', וְהַנִּבְחָר הוּא בְּמַדְרֵגַת הָרֹאשׁ לַגּוּף. וּכְפִי נְדִבַת לְבָבוֹ בְּכָל לְבָבְךָ כָּךְ מֵאִיר בּוֹ קְדֻשַּׁת הַנֶּפֶשׁ, כִּי בְּכָל הָאֲבָרִים מֵאִיר מִן הָרֹאשׁ. וְיֵשׁ בְּגוּף מוֹחַ וְהוּא כֹּחַ הַהַשְׂכָּלָה שֶׁבָּאָדָם, וְלֵב שֶׁבּוֹ רוּחַ חַיִּים, וְכָבֵד שֶׁבּוֹ כֹּחַ הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁבּוֹ הַדָּם הוּא הַנֶּפֶשׁ, וְהָיְינוּ כִּי כָּל א' כְּלוּל מג'. וְכֵן בִּקְדֻשַּׁת הַמָּקוֹם – י' קְדוּשׁוֹת דְּכֵלִים פ' א. כִּי כָּל דָּבָר כָּלוּל מי', וְג' רִאשׁוֹנוֹת הֵם כֹּחוֹת הַמְקַבְּלִים, וְג' אֶמְצָעִיּוֹת כֹּחוֹת הַגּוּף, וְד' תַּחְתּוֹנוֹת כֹּחוֹת הַמַּשְׁפִּעִים הַהַשְׁפָּעָה. וְנִגְנָדִם נֶפֶשׁ הוּא שֶׁבְּיָדוֹ קַבָּלַת הַהַשְׁפָּעָה, וּמָקוֹם הוּא הַמְקַבֵּל הַהַשְׁפָּעָה, וְהַזְּמַן הוּא אֶמְצָעִי וְהַגּוּף שֶׁבּוֹ עוֹבֶרֶת הַהַשְׁפָּעָה. וּבְמָקוֹם יְרוּשָׁלַיִם הוּא קְדֻשַּׁת הַמָּקוֹם, וְעֲזָרוֹת נֶגֶד קְדֻשַּׁת הַזְּמַן הַנִּבְנֶה ע"י עֲבוֹדוֹת שֶׁבּוֹ. וק"ק נֶגֶד קְדֻשַּׁת הַנֶּפֶשׁ, וּבוֹ אֵין נִכְנָס אֶלָּא כה"ג, נֶפֶשׁ מְיֻחָד, וּמְבַקֵּשׁ לֹא יַעֲדֵי עָבִיד שׁוֹלְטָן מִדְּבִית יְהוּדָה כמ"ש יוֹמָא נג: ג"כ קְדֻשַּׁת נֶפֶשׁ, וְנִבְנָה ע"י בְּכָל לְבָבְךָ, כְּטַעַם יְכַוֵּין אֶת לִבּוֹ כְּנֶגֶד ק"ק בְּרָכוֹת ל. שֶׁקְּדֻשָּׁתוֹ בְּנוּיָה ע"י קְדֻשַּׁת בְּכָל לְבָבְךָ. וְהָיְינוּ כִּי כ"א כָּלוּל מִכָּל הַג'. בִּנְתִינַת הַמָּמוֹן שֶׁהוּא מִצַּד הָרְכוּשׁ הוּא הָאָדָם, שֶׁזּוֹ בְּכָל מְאֹדֶךָ, וְהַנְּתִינָה הוּא כֹּחַ הַפְּעֻלָּה הוּא בְּכָל נַפְשְׁךָ, וְהַנְּדִיבוּת לֵב הוּא בְּכָל לְבָבְךָ, וּמִכֹּחַ נְדִיבוּת לֵב הוּא קְדֻשַּׁת הֵיכַל קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים. וְכֵן בִּזְמַן שַׁבָּת הוּא קָבִיעַ וְקַיָּמָא מִצַּד הַפְּעֻלָּה וּמַעֲשֶׂה נְדִבוּת לֵב הָאָדָם וְכַוָּנָתוֹ בְּמַעֲשֶׂה הַמִּצְוָה, וְכַוָּנַת הַלֵּב הוּא בְּכָל לְבָבְךָ, שֶׁזֶּהוּ יִשְׂרָאֵל דְּמִקַּדְּשֵׁי. וְנַגְדּוֹ קְדֻשַּׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁנִּבְנָה ע"י קְדֻשַּׁת הַנֶּפֶשׁ דְּסַנְהֶדְרִין. וְכֵן קְדֻשַּׁת הַנֵּכָה וּפוּרִים שֶׁנִּבְנוּ ע"י נְפָשׁוֹת מְיֻחָדוֹת, וּבָהֶם מֵאִיר קְדֻשַּׁת הַנֶּפֶשׁ שֶׁמִּצַּד הַזְּמַן. וּמִצַּד הַמָּמוֹן הַנִּתְּלָה בְּלֵב הוּא יו"ט, שֶׁבָּאֶמְצַע זְמַנּוֹ קָבוּעַ בַּתּוֹרָה רַק שֶׁנִּתְּלָה בִּקְבִיעוּת רֹאשׁ חֹדֶשׁ הִתָּלוּי בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. וּבָהֶם זוֹכִין לִקְדֻשַּׁת הַמָּקוֹם בְּיִחוּד וכ"א מֵאֵלּוּ חָלוּק ג"כ לג', וּבִכְלָלָן י' קְדוּשׁוֹת וּאכ"מ. וּבַנְּפָשׁוֹת יֵשׁ מֶלֶךְ וְהוּא נֶגֶד הַלֵּב, כמ"ש בְּס' יְצִירָה. שֶׁמִּמֶּנּוּ רוּחַ חַיִּים לְכָל יִשְׂרָאֵל. וְזֶה כָּל יְגִיעוֹת דָּוִד המע"ה כָּל יָמָיו שֶׁיִּהְיֶה לוֹ לֵב טָהוֹר, עַד שֶׁבִּקֵּשׁ "לֵב טָהוֹר בְּרָא־לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי": יֵשׁ מֵאַיִן, לְצֹרֶךְ הַשְׁפָּעַת יִשְׂרָאֵל. וְהוּא נִבְנָה ע"י בְּכָל לְבָבְךָ שֶׁבַּלֵּב עַצְמוֹ, שֶׁאֵינוֹ נִכָּר עַל הַמַּעֲשֶׂה. וּמִצַּד הַגְּבָרַת הַחֵשֶׁק שֶׁבַּלֵּב עַד בְּכָל נַפְשְׁךָ בִּמְסִירַת נֶפֶשׁ עַל רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מִזֶּה נִבְנָה קְדֻשַּׁת הַסַּנְהֶדְרִין וּמִפָּלָא שֶׁבְּבֵית דִּין, וְהִיא נֶגֶד הַכָּבֵד וְהַדָּם, הַדָּנִים דִּינֵי נְפָשׁוֹת וְשׁוֹפְטִים עַל כֹּחוֹת הַפְּעֻלָּה שֶׁבִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. וּמֵעֲבָרִים שָׁנִים וְחֲדָשִׁים, הָיְינוּ שֶׁקְּדֻשַּׁת הַזְּמַן נִבְנָה עַל יָדָם. וע"י הַגְּבָרַת הַחֵשֶׁק עַד בְּכָל מְאֹדֶךָ לְהִיוֹתוֹ כָּל רְכוּשוֹ כְּלָא, חֹשֶׁב בְּלִבּוֹ נֶגֶד רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, נִבְנָה קְדֻשַּׁת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ יוֹמָא יח. נַדְּלֵהוּ מִשֶּׁל אֶחָיו, בְּעֹשֶׁר שֶׁהוּא שַׁיָּךְ לִקְדֻשַּׁת הַמָּקוֹם בְּיִחוּד, וְהוּא הַמּוֹחַ שֶׁבַּגּוּף [הַמְקֻדָּשׁ] הַמַּשְׁפִּיעַ הַשְׂכָּלָה לְכָל יִשְׂרָאֵל, כמ"ש כִּי שִׂפְתֵי כֹהֵן וגו' וְתוֹרָה יְבַקְּשׁוּ מִפִּיהוּ וגו'. וְהַגַּם שֶׁנֶּחֱרַב בהמ"ק מ"מ יֵשׁ ג' קְדוּשׁוֹת אֵלּוּ בִּנְפָשׁוֹת מְיֻחָדוֹת, רַק בְּהֶעְלֵם וְאֵינוֹ בְּהִתְגַּלּוּת מְיוּחָד. וּכְפִי כִּשָּׁרוֹן הַדּוֹר כָּךְ הֵם בְּהִתְגַּלּוּת יוֹתֵר וְכֵן לְהֵפֶךְ ח"ו. וְכֵן כְּפִי כִּשָּׁרוֹן כָּל אִישׁ פְּרָטִי בְּכֹחוֹת לִבּוֹ, כָּךְ הוּא יוֹנֵק מֵאוֹתָה קְדֻשָּׁה: רַבִּי צָדוֹק הַכֹּהֵן מִלּוּבְלִין בְּצִדְקַת הַצַּדִּיק רנג.

מֵאוֹצְרוֹת הַהַפְטָרָה {27}– יֵהָלוֹמִים נוֹצְצִים מֵהַפְטָרַת הַשָּׁבוּעַ בְּמֵיְחָד בִּשְׁבִילִי – הַחָכְמָה וְהָעֹשֶׁר אֵינָם יְכוֹלִים לִהְיוֹת כְּאֶחָד

רני ושמחי בת ציון כי הנני בא ושכנתי בתוכך נאום ה'. פי' הגאון בג' אופנים והפשוט הוא דאמרין בגמרה רינה זו תורה וכן הוא אומר קומי רוני בלילה ואמרין אין להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ד' אמות של הלכה ולכך חייב אדם להתפלל במקום הקבוע לו ללמוד דכתיב לשמוע אל הרינה ואל התפלה במקום רינה שם תהא תפלה וזהו המשך הפסוק רני ושמחי בת ציון פי' שיתעסקו בתורה כי הנני בא ושכנתי בתוכך בזכות זה וא"ש. או יאמר דאמרי' בגמ' בשביל שאמר דוד זמירות היו לי חקיך נכשל ע"ש. והטעם הוא לפי שהאדם צריך ללמוד בעיון יותר דק. והוא דידוע שהשכינה שורה בד' אמות של הלכה ובאם הרוח הקודש שורה על הנביא זיווהי משתנין וארכובותיה דא לדא נקשן כמ"ד פחד קראני וכו'. אמנם כ"ז היה בשאר נביאים שלא שרתה הרוח הקודש עליהם תמיד אבל באם מדרגת הנביא כאשר ידבר איש אל רעהו כמו מדריגות משה דהשכינה היתה בגרונו של משה דכתיב פא"פ אדבר בו. לזה שייך שפיר רינה. ולפ"ז א"ש רני ושמחי בת ציון קשה הא לא שייך רינה כנ"ל לזה אמר כי הנני בא ושכנתי בתוכך דייקה כמדריגת משה ושפיר שייך רינה וא"ש. או יאמר וקרוב לאמת הוא דשאל המלך כוזרי להחבר למה תקנו אנשי כנה"ג תפלת י"ח על בקשת העולם הזה ואין בו זכר לעוה"ב כלל. והשיבו החבר דלמדו זאת מתורתנו הקדושה דכתיב אם בחקתי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם וכל הפרשה כולה מדברת על עניני עוה"ז. ואעפ"כ נרמז שכר מהעולם הבא הנצחי. יען תכלית השכר הגדול לאדם השלם בתכלית השלימות הוא שזוכה ורואה פני השכינה ובפ' הנ"ל כתיב והתהלכתי בתוככם. וגם בתפלת י"ח תקנו ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים. היוצא מזה שתכלית השכר הוא לקבל פני השכינה. ואי' בגמרא לעתיד מביא הקב"ה היצר הרע וישחוט אותו לצדיקים נדמה להם כהר גדול וכו'. ומסיק שם דאלו ואלו בוכים וצריך להבין על הצדיקים למה יבכו הלא זהו צבי עדיו של צדיק שנצח שונאו ויראהו שחוט לפניו ואמר הגאון זצלה"ה טעם לשבח מפני שהצדיק לא בא לעולם אלא להשיג השלימות ולקבל שכר. וכ"ז הוא אם היצר הרע בעולם אמנם לעתיד שלא יהיה היצר הרע בעולם לא יהיה שכר ועונש ולזה יבכו. וזה שאמר רני ושמתי בת ציון אכן קשה כנ"ל הלא לא יהיה שכר ועונש ומבשר הנביא ואומר כי הנני בא ושכנתי בתוכך הרצון שזהו תכלית השכר לקבל פני השכינה ואין לך שכר גדול מזה ושפיר יש רינה ודיצה לצדיק וק"ל: אני הנני מביא וכו' כי הנה האבן אשר נתתי לפני יהושע על אבן אחת שבעה עינים וכו' ומשתי את עון הארץ וכו'. המקרא הזה אומר דרשוני ואמר הגאון זצלה"ה בטוב טעם ודעת ע"פ מאמר הגמ' דב"ב אמר רבב"ח אמר לי האי טייעא תא ואחוי לך היכא דנשקי ארעא ורקיעא בהדדי ואזלי וחזאי דעביד כוי כוי שקליתא לסילתאי ואנחתא בכוותא דרקיע' ואדמצילנא בעיתא ולא אשכחית אמרי איכא גנבי הכא אמר לי האי גלגלא דרקיע' הוא דהדר. נטר עד למחר כי השתא ומשכחת ע"כ. המאמר הזה תמוה ואין לו שחר כלל כי לעולם לא עלה על דעת אדם לעלות לגלגל הרקיע בחייו מחמת חום השמש ועוד מהלך ה' מאות שנה מארץ עד לרקיע ואיך יעלה על דעת שהגיע לגלגל הרקיע כי הארץ הוא במרכז האמצעי והגלגלים מקיפים אותה ככדור ואם הגיע עד הגלגל אם כן אין הארץ במרכז האמצעי ולפי שעינינו רואות שהוא רחוק מאוד. ומעולם לא שמענו שיש כוים בגלגל המוצק החוזר. ועוד לפי מעוט שכלנו יוכל להשיב אם יניח אדם חפץ על הקערוריית אם הוא סובב יפול למטה לארץ כי לא יתכן שיתקיים בו וצריך ביאור. אמנם דברי חכמים כדרבונות בלשונם לא יכזבו ולבם נכון עמם. ונקדים מה שביאר אלכסנדר עם לפוטו"ת בהתחברם יחד כל התורה הקדושה על דרך משל ומליצה על פסוק ויצא יעקב מבאר שבע וכו' וכתב כי ידוע לכל חכמי ויודעי בטבעיות העולם כי שבעה משרתים משפיעין למין האדם ז' כוחות וכל משרת כח אחד ובשבעה אלה לא יגע בו רע אמנם בכל כח יש יצה"ר מפני שהוא מסית ומדיח בכל השבע וכל כח יש לו שם בפני עצמו והדבר נקרא על שם פעולתו אשר יפעל וכל כח פועל פעולה אחרת לכך שבע שמות נקראו לו. והשבע האלה יתפרדו ויהיו לארבעה ראשים והם הד' חושים ויקראו בשם הד' כוחות. כח הראיה והשמיעה והריח והדיבור וע"פ ארבעה אלה אנו משיגים שיש בורא עולמות. והיינו מפאת מעשיו כי א"א להשיג הבורא בעצמו אלא מצד ברואיו כפי שעינינו רואות השתנות זמן וגבול לכל נברא ויום המות ויום הולדו והווית העולם והפסדו וחיבור ארבע יסודות אשר ישתנו קצתם אל קצתם כי אי אפשר מבלי אומן שיעשה הכל וע"פ הד' כוחות הנ"ל אנו משיגים שיש בורא אחד ר"ל מחמת כח הראיה אנו יודעין שזרח השמש ובא השמש ואל מקומו שואף זורח ובעינינו רואים שיש לה גבול וכל שיש לו גבול יש לו תחלה וכל שיש לו תחלה יש לו תכלה וכל שיש לו תכלה איננו בורא ומוכרח שיש לו בורא אחד שברא הכל וכן אנו רואין הפירוד והחיבור הוא הכל מן רצון האל יתברך. וכן בשאר כוחות אנו משיגים הבורא וכן בריח כשהיא באהבה כתיב הדודאים נתנו ריח וכן בדיבור ואין רצוני להאריך. אמנם המכחישים לא השיגו, הוא מחמת חילוף קצתם אל קצתם שהכוחות מתחלפין למשל אם יש טעם אדם בדבר שהוא מתוק לחיך ויש טעם מרה כלענה הוא מחמת חילוף הכוחות. היוצא מזה ששבעה משרתים פועלין במין האדם שבעה כוחות הנ"ל לכך יש שבעה נקבים בראש והם ב' עינים וב' אזנים וב' בחוטם וא' הפה הם שבעה וע"פ הנקבים האלה יוצא מכח אל הפועל. ולזה אנו מקלסין הבורא אשר יצר את האדם בחכמה וברא בו נקבים שע"פ הנקבים אנו משיגים הבורא שהוא יחיד. וכל הכוחות הנ"ל המה רהוטין אל הלב שהוא נקרא באר שהוא דולה והשקה כל הגוף. וכל נעשה מיוחס אל הלב כמ"ש תנו לב וכן כל אשר עם לבבי אדבר בו וכן מצינו הרבה. ונבוא אל הביאור ויצא יעקב מבאר שבע ר"ל לב איקרי באר כנ"ל הוא באר של שבע וילך חרנה ר"ל לעולם השפל שהיצה"ר בו ולכך נקרא חרנה לשון חרון אף ויצא הוא שביקש להשיג הש"י מפאת ברואיו כנ"ל והוציא מכח לפועל. ויפגע במקום ר"ל שהשיג עילות כל העילות שנקרא מקום כידוע. וילן שם עד כאן השיג מפני שא"א להשיג יותר וא"ש. ונקדים עוד הקדמה אחת ואחר נבוא אל הביאור דאמרי' בגמרא בני

חיי ומזוני לאו התליא מלתא אלא במזליא תליא מילתא ר"ל מפני שמזל העושר הוא בצפון ומזל החכמה הוא בדרום וא"א שיהיו לאחדים. אמנם אם יסבב הגלגל יוכל להיות שניהם במקום אחד כמו שמצינו בשלמה שהיה חכם מכל אשר לפניו וגם עושר נתן לו אח"כ שיסבב הגלגל. היוצא מזה שהחכמה והעושר אינם יכולים להיות כאחד. וזהו רמז לן רב ב"ח באמרו תא ואחוי לך היכא דנשקי ארעא ורקיעא בהדרי ר"ל שהוא מין האדם כי החומר הוא קרוץ מהאדמה ורוח עליון הוא מהרקיע ודבר חידוש שרוחני ידבק בגשמי וחזאי כמו כוי כוי ר"ל ז' נקבים הנ"ל וע"פ הנקבים כל פעולה נעשים וגם החכמות יושג ע"פ שבע הנ"ל. שקליתא לסילתאי ואנחתא בכותא הרצון סלתאי הוא מזונו פירוש אמרתי שע"פ החכמה לא אהיה חסר לחם כי ממילא יבוא לי. אדמצלינא בעיתא ולא אשכחתיה ר"ל בתוך כך שהייתי עסיק בחכמה

עליונית הייתי חסר לחם כמאמר החכם לא לחכמים לחם ולא לנבונים עושר. אמרתי איכא גנבי הכא ר"ל מי גנב זאת מידי א"ל הא גלגלא דרקיעא ר"ל שאי אפשר שיהיו לאחדים העושר והחכמה. נטר עד למחר ר"ל יש מחר שהוא לאחר זמן עד שיסבב הגלגל כי מזוני במזלא תליא והדר ר"ל שיחזור המזל וא"ש. ונחזור לענינו כי הנה האבן אשר נתתי לפני יהושע ר"ל הוא הלב שנקרא לב האבן בזמן שהיצה"ר בעולם ומפרש על אבן אחת שבעה עינים הם שבע נקבים שרהוטין תמיד אל הלב ויחס השבע הנ"ל אל העינים שלשון ראייה נופל בו כמו את המראה הזה וכו'. הנני מפתח פתוחה ר"ל שאסיר את לב האבן מישראל ויראת ה' יהיה חקוק בלבם מפני שיעביר זדון מן הארץ ומשתי את עין הארץ ההיא ביום אחד אחר שכלה היצר הרע מן העולם אין לך אדם שעושה עבירה וק"ל:

מלקט
מנחת יצחק

לִקְחֵי הַפְּרָשָׁה לְשַׁבָּת {74} – וְעַתָּה יֵרֶא פַרְעֹה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם

☜ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וכו'. והקשו המפרשים למה השיב על מה שלא שאלוהו, הליועץ למלך נתנוהו, ואין זה מכבוד המלך לומר לו עצות בהנהגת מלכותו מבלי שישאל מאתו, גם מ"ש נבון וחכם צ"ב דלמה צריכין נבון וחכם לאסיפת תבואה, ועיין ברמב"ן ז"ל, ונבאר ענין החלום והדקדוקים הנ"ל ע"פ פשוט, ונראה שהיה ההכרח והצורך במה שאמר יוסף ועתה ירא פרעה וגו', כי כ"ז היה השלמת הפתרון, ולולא זה, לא היה מתאמת פתרונו בעיני פרעה. ויובן בהקדם דברי המדרש הובא ברש"י ז"ל עה"כ ואין פותר אותם לפרעה, פותרין היו אותו אבל לא לפרעה, שהיו אומרין שבע בנות אתה מוליד וכו' והקשו המפרשים איך לא עלה על דעת החרטומים דבר פשוט כזה, הלא כפתרון מבואר בהחלום ונגלה לכל מי שיש לו דעת בקדקדו, ומה ראה פרעה לעשות יקר וגדולה ליוסף ולקראו נבון וחכם מפני הפתרון המבואר בחלומו וניקל לכל אדם להבינו, אולם אמרו רז"ל במד"ר שנטל

הקב"ה מהם החכמה ונאבדה תבונתם, כדי שיבוא יוסף באחרונה ויטול גדולה, ולכך המתין הקב"ה עד שנתייגעו חרטומי פרעה והוציאו את רוחו, ואח"כ בא יוסף והחזירה, עליו הכתוב אומר "כל רוחו יוציא כסיל אלו חרטומי פרעה, וחכם באחור ישבחנה זה יוסף שנאמר אין נבון וחכם כמוך ע"כ, וכ' עוד במדרש רבינו בחיי ז"ל שפרעה ראה החלום וגם הפתרון עמו, וזכר החלום ושכח הפתרון שראה עכ"ד. ומעתה א"ש דע"כ לא הוטבו בעיניו דברי החרטומים, כי ידע בבירור שלא כוונו אל פתרון האמיתי כפי אשר ראה בחלומו גם ראה שכיון יוסף אל האמת, וכל דבריו כנים ואמיתים כפי אשר ראה הפתרון בחלומו ולכך וייטב בעיני פרעה וכ"ז היה סיבה מבעל הסיבות יתברך, ולטעם זה גילו לפרעה הפתרון בחלומו, מה שאין דרך חולמי חלומות כן , כדי שיתברר בעיניו אמיתת דברי יוסף ויתגדל ע"י החלום, כי היה ההכרח והצורך להיות כן. דברי יואל מקץ

מלקט
מנחת יצחק

פִּלְפְּלִין מְפַלְפְּלִין {52}– בְּתְשׁוּבָה לִשְׁאֵלָה, שֶׁהַמַּדְלִיק טָעָה בְּמִנְיָן הַיָּמִים, הַאִם נִיתָּן לְהוֹסִיף נֵר גַּם שֶׁלֹּא בִּידִיעָתוֹ ?

☜בְּתְשׁוּבָה לִשְׁאֵלָה, בְּעֻבְדָּא שֶׁרָאוּ מְנוֹרָה שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁדּוֹלְקִים בָּהּ נֵרוֹת שֶׁלֹּא כְּמִנְיָן הַיָּמִים, וְהָיָה נָכָר שֶׁהַמַּדְלִיק טָעָה בְּמִנְיָן הַיָּמִים, הַאִם יֵשׁ עִנְיָן לְהוֹסִיף נֵר גַּם שֶׁלֹּא בִּידִיעָתוֹ, אוֹ שֶׁמָּא כֵּיוָן שֶׁהִדְלִיק שֶׁלֹּא כַּהֲלָכָה, עָלָיו לַחֲזֹר וּלְהַדְלִיק אֶת כָּל הַנֵּרוֹת.דִּבְרֵי הב"י בְּשֵׁכַח וְהִדְלִיק נֵר אַחַר פָּחוֹת מֵהָרָאוּי א] המ"א בר"ס תרע"ו, כָּתַב בְּשֵׁם הב"י: "אִם שָׁכַח וְהִדְלִיק נֵר אֶחָד פָּחוֹת מִן הָרָאוּי, יַדְלִיק עוֹד וְלֹא יְבָרֵךְ, כִּי הַבְּרָכָה שֶׁעָשָׂה בַּתְּחִלָּה עַל חִיּוּב כָּל הַנֵּרוֹת עֲשָׂה". מְבֹאָר, דאע"פ שֶׁכְּבָר הִפְסִיק טוּבָא בֵּין הַבְּרָכָה לַהַדְלָקָה, וַהֲגַם שֶׁבְּהַדְלָקָה עַצְמָהּ, הִדְלִיק שֶׁלֹּא כְּמִנְיָן הַיָּמִים, אפ"ה יָצָא. אֶלָּא שֶׁלְּכְאוֹרָה יֵשׁ מָקוֹם לְחַלֵּק, דהב"י מְיָרֵי בְּאֹפֶן שֶׁשָּׁכַח לְהַדְלִיק כְּמִנְיָן הַיָּמִים, אַךְ יָדַע הַמִּנְיָן, לָכֵן בְּבִרְכָתוֹ נִתְכַּוֵּן לְהַכֹּל, וְיָצָא, משא"כ בְּנִדּוֹ"ד שֶׁטָּעָה בְּמִנְיָן הַיָּמִים, א"כ בְּבִרְכָתוֹ לֹא כִּוֵּן אֶלָּא לְמִנְיָן אַחֵר, וּכְשֶׁנִּתְבָּרֵר שֶׁצָּרִיךְ לְהוֹסִיף, וּלְבַד מִזֶּה דִּלְהֲשִׁיטוֹת דִּיֵּשׁ לְבָרֵךְ גַּם עַל הַדּוּר, גַּם בְּנִידּוֹ"ד יְהֵא צָרִיךְ הבעה"ב לְבָרֵךְ. וּבְיוֹתֵר יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק עַל עֶצֶם קִיּוּם מִצְוֹת הַהַדְלָקָה כְּלָל, שֶׁכֵּיוָן שֶׁלֹּא הִדְלִיק כְּמִנְיָן הַנֵּרוֹת הָרָאוּי, י"ל שֶׁקִּלְקֵל בְּהַדְלָקָתוֹ, שֶׁלְּכְאוֹרָה חֲכָמִים תִּקְנוּ הַדְלָקָה שֶׁל נֵר אֶחָד אוֹ נֵרוֹת כְּמִנְיָן הַיָּמִים. אָמְנָם לְנִבְנֵי סָפֵק זֶה, יֵשׁ לְהָבִיא רְאָיָה מִדִּבְרֵי הב"י שֶׁאֵינוֹ מְקַלְקֵל. בְּרָכָה עַל הַנֵּרוֹת שֶׁל הַמְּהַדְּרִין לְבַד ב] וְהִנֵּה בפר"ח סוס"י תרע"ב כָּתַב: "נִשְׁאַלְתִּי עַל מִי שֶׁהָיָה עוֹמֵד בְּלֵיל ז, וְהָיָה לוֹ לְהַדְלִיק ז, וּכְסָבוּר שֶׁהוּא לֵיל ו וְהִדְלִיק ו, וְאַח"כ נוֹדַע לוֹ שֶׁהוּא לֵיל ז, וְצָרִיךְ לְהַדְלִיק [עוֹד] נֵר אֶחָד, אִי בְּעֵי לְבָרוּכֵי אוֹ לֹא. וְהֵשַׁבְתִּי, דִּכֵּיוָן דִּמְצִוַּת חֲנֻכָּה נֵר אִישׁ וּבֵיתוֹ, וְאִינָךְ דְּמַדְלִיק, הַוּוּ מִשּׁוּם הִדּוּר, לֹא בָּעֵי לְבָרוּכֵי. וְעוֹד שֶׁהֲרֵי כָּתַב בב"י בְּשֵׁם אֲרֻחוֹת חַיִּים, מִי שֶׁלֹּא הִדְלִיק בְּלֵיל ג' אֶלָּא ב' נֵרוֹת, זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בלונ"ל וְהִסְכִּימוּ שֶׁיַּדְלִיק מָה שֶׁחִסֵּר לְהַדְלִיק, וואי"צ לְבָרֵךְ פַּעַם אַחֶרֶת". מְבֹאָר בְּדִבְרֵי הפר"ח, דְּבִכְגוֹן נִידּוֹ"ד, צָרִיךְ לְהוֹסִיף עוֹד נֵר עַל הַנֵּרוֹת שֶׁהִדְלִיק,וואי"צ לְכַבּוֹתָן וּלְהַחֲזֹר וּלְהַדְלִיקָן, שֶׁאֵין קִלְקוּל בַּהַדְלָקָה שֶׁלֹּא כְּמִנְיָן הָרָאוּי, וואי"צ בְּרָכָה נוֹסֶפֶת. וּבְטַעַם הַדָּבָר י"ל, שֶׁבְּעֶצֶם הַדְלָקַת נֵרוֹת בַּחֲנֻכָּה לְשֵׁם חֲנֻכָּה, הוּא כְּבָר מְקַיֵּם מִצְוַת פִּרְסוּם הַנֵּס, דִּכֵּיוָן דְּאֵין שׁוּם מַשְׁמָעוּת לְהַדְלָקַת נֵרוֹת אֵלּוּ אֶלָּא מִשּׁוּם חֲנֻכָּה, גַּם אִם אֵין בָּהֶם הֶכֵּר לְמִנְיַן הַיָּמִים, מ"מ יֵשׁ בָּהֶם פִּרְסוּם הַנֵּס. וְיֵשׁ סְבָרָא לוֹמַר, שֶׁמִּשּׁוּם שעב"פ הַבְּרָכָה חָלָה עַל הַנֵּר שֶׁהִדְלִיק, וַאֲפִלּוּ עַל שְׁאַר הַנֵּרוֹת י"ל שֶׁהוֹעִיל בִּבְרָכָתוֹ, דִּי שֶׁבַּזֶּה גַּם חֵלֶק מֵהַמִּצְוָה, אַף שֶׁהִדְלִיק רַק יוֹתֵר קָצָת מִנֵּר אֶחָד כֵּיוָן דסו"ס בְּכָל נֵר וְנֵר יֵשׁ תּוֹסֶפֶת לְפִרְסוּם הַנֵּס, שֶׁהִסְפִּיק הַשֶּׁמֶן לְעוֹד יָמִים [וְעַי' שֶׁלְּטֵי הַגִּבּוֹרִים שֶׁעַל הֶמְרְדְּכִי ר"פ בְּמֶה מַדְלִיקִין, שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם הָאֲרֻחוֹת חַיִּים, "לְפִיכָךְ אָנוּ מְבָרְכִין בְּכָל לַיְלָה שֶׁעָשָׂה נִסִּים, לְפִי שֶׁבְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה הָיָה נֵס סִפּוּק הַשֶּׁמֶן"]. בֵּאוּר הַהֲנָ"אָ דְּמִי שֶׁחִסֵּר הַדְלָקַת לַיְלָה אֶחָד יָכוֹל לְהַשְׁלִים ג] וּבְשו"ת מוהר"ש הַלֵּוִי או"ח סי' כ"ה [וְצִיֵּן אֵלָיו בפר"ח] , כָּתַב בְּבֵאוּר הַהֲנָ"אָ דְּהַפּוֹסְקִים, דְּמִי שֶׁחִסֵּר הַדְלָקַת לַיְלָה אֶחָד, דִּיֵּשׁ אֶפְשָׁרוּת לְתַשְׁלוּמִים, "וְשָׁמַעְתִּי מִי שֶׁרָצָה לוֹמַר, דה"ק, אִם דֶּרֶךְ מָשָׁל לֹא הִדְלִיק בְּלֵיל ג' שֶׁהָיָה לוֹ לְהַדְלִיק ג' נֵרוֹת, וְאוֹתָהּ הַלַּיְלָה לֹא הִדְלִיק כְּלָל, בְּלֵיל שֶׁלְּאַחֲרָיו שֶׁהוּא לֵיל ד',שֶׁהָיָה לוֹ לְהַדְלִיק ד' נֵרוֹת [מַצַּד שֶׁהוּא יוֹם ד' , מ"מ] לֹא יַדְלִיק כ"א ג', לְהוֹרוֹת שֶׁחָסֵר לוֹ לַיְלָה אַחַת , עַד שֶׁבְּלֵיל ח' לֹא יַדְלִיק כ"א ז' נֵרוֹת". וע"ש שֶׁכָּתַב, שֶׁזֶּה פֵּרוּשׁ דָּחוּק. ומוהר"ש הַלֵּוִי עַצְמוֹ מְבָאֵר: "וְלָכֵן הַיּוֹתֵר נָכוֹן בְּעֵינַי הוּא,דְּאָנָא הַוָּיָא, דְּאִם שָׁכַח לֵיל ג' מִלְּהַדְלִיק, כְּשֶׁבָּא לֵיל ד' [דְּאָז צָרִיךְ לְהַשְׁלִים], וְהַוָּ"אָ שֶׁיַּדְלִיק ג' נֵרוֹת בְּצַד אֶחָד לְהַשְׁלִים הַלַּיְלָה שֶׁעָבְרָה, וְיַדְלִיק עוֹד ד' נֵרוֹת אֲחֵרוֹת בְּצַד אֶחָד, בְּשֶׁביל הַלַּיְלָה ד' שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ, וְזֶה נִקְרָא הַשְׁלָמָה יָפָה, דְּדָמֵי לְהַשְׁלָמָה דִּתְפִלָּה, לְכָךְ כְּתָבוּ הַפּוֹסְקִים ז"ל, דְּלָא יַעֲשֶׂה הַשְׁלָמָה, כֵּיוָן שֶׁעָבַר זְמַנָּהּ". וּמְבֹאָר, דְּעַד כָּאן לָא קָאָמַר שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת הַשְׁלָמָה אֶלָּא מִצַּד שֶׁעָבַר זְמַנָּהּ, אֲבָל מִצַּד שֶׁבְּזֶה שֶׁמַּדְלִיק שֶׁלֹּא כְּמִנְיָן הַיָּמִים מְבַלְבֵּל הַסֵּדֶר, וְהָרְאֶה לֹא יַכִּיר הַיֵּטֵב בְּנֵס, לָא קָאָמַר, דאע"פ שֶׁמַּדְלִיק בְּב' צְדָדִים, אֵינוֹ יָדוּעַ אֵיזֶה מֵהֶם הַנָּכוֹן, וְחֲזִינַן דְּלָא חָיְשִׁינַן בְּכָךְ. נֵר שֶׁכָּבָה קֹדֶם שֶׁהִשְׁלִים הַדְלָקָה דִּשְׁאַר נֵרוֹת הַאִם צָרִיךְ לְהַדְלִיקוֹ ד] וְהִנֵּה בביה"ל תרע"ג ב' בד"ה אִם כָּבְתָה וכו' אֵינוֹ זָקוּק לָהּ, כָּתַב: "אָכֵן, בְּעֵת הַדְלָקָה בְּעִנְיָן שֶׁיִּהְיֶה בָּהּ שֶׁמֶן שֶׁיּוּכַל לְהַדְלִיק כִּשְׁעוּר, וְכַנִּ"ל בְּסִי' תרע"ב ס"ב. וּנ"ל, דכמו"כ בְּעִנְיָן שֶׁבְּעֵת הַדְלָקָה יִהְיוּ כָּל הַנֵּרוֹת לְפִי חֶשְׁבּוֹן הַיָּמִים , וְאָז נֶחֱשָׁב לִמְהַדֵּר מִן הַמְּהַדְּרִין, וע"כ אִם כָּבְתָה אַחַת קֹדֶם שֶׁהִשְׁלִים הַהַדְלָקָה, צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְהַדְלִיקָהּ". וסְבָרָא פְּשׁוּטָה לפי"ז, דְּאִם לֹא הִדְלִיק כְּמִנְיָן הַיָּמִים, אַף לְאַחַר הַהַדְלָקָה שֶׁל שְׁאַר הַנֵּרוֹת, צָרִיךְ לְהוֹסִיף, כָּל שֶׁלֹּא עָבַר זְמַן דְּחֲצִי שָׁעָה , דְּלָא גָּרַע מִכְּבָתָה אַחַת מֵהֶם קֹדֶם שֶׁהִשְׁלִים הַהַדְלָקָה. שו"ר שכ"כ בבאה"ט סוס"י תרע"ב, בְּשֵׁם הָרְמָ"א בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה , דְּמִי שֶׁלֹּא הִדְלִיק מִנְיַן הַנֵּרוֹת שֶׁל אוֹתָהּ הַלַּיְלָה, יַשְׁלִים , וואי"צ לְבָרֵךְ פַּעַם אַחֶרֶת". מֵהֶם הַנָּכוֹן, וְחֲזִינַן דְּלָא חָיְשִׁינַן בְּכָךְ. נֵר שֶׁכָּבָה קֹדֶם שֶׁהִשְׁלִים הַהַדְלָקָה דִּשְׁאַר נֵרוֹת הַאִם צָרִיךְ לְהַדְלִיקוֹ ד] וְהִנֵּה בביה"ל תרע"ג ב' בד"ה אִם כָּבְתָה וכו' אֵינוֹ זָקוּק לָהּ, כָּתַב: "אָכֵן, בְּעֵת הַדְלָקָה בְּעִנְיָן שֶׁיִּהְיֶה בָּהּ שֶׁמֶן שֶׁיּוּכַל לְהַדְלִיק כִּשְׁעוּר, וְכַנִּ"ל בְּסִי' תרע"ב ס"ב. וּנ"ל, דכמו"כ בְּעִנְיָן שֶׁבְּעֵת הַדְלָקָה יִהְיוּ כָּל הַנֵּרוֹת לְפִי חֶשְׁבּוֹן הַיָּמִים , וְאָז נֶחֱשָׁב לִמְהַדֵּר מִן הַמְּהַדְּרִין, וע"כ אִם כָּבְתָה אַחַת קֹדֶם שֶׁהִשְׁלִים הַהַדְלָקָה, צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְהַדְלִיקָהּ". וסְבָרָא פְּשׁוּטָה לפי"ז, דְּאִם לֹא הִדְלִיק כְּמִנְיָן הַיָּמִים, אַף לְאַחַר הַהַדְלָקָה שֶׁל שְׁאַר הַנֵּרוֹת, צָרִיךְ לְהוֹסִיף, כָּל שֶׁלֹּא עָבַר זְמַן דְּחֲצִי שָׁעָה , דְּלָא גָּרַע מִכְּבָתָה אַחַת מֵהֶם קֹדֶם שֶׁהִשְׁלִים הַהַדְלָקָה. שו"ר שכ"כ בבאה"ט סוס"י תרע"ב, בְּשֵׁם הָרְמָ"א בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה , דְּמִי שֶׁלֹּא הִדְלִיק מִנְיַן הַנֵּרוֹת שֶׁל אוֹתָהּ הַלַּיְלָה, יַשְׁלִים , וואי"צ לְבָרֵךְ פַּעַם אַחֶרֶת".] וע"ע בְּשַׁעַ"ת תרע"ג אות ז', שֶׁמְּסַיֵּם דְּבָרָיו: "ונ"מ לְדִינָא בכה"ג שֶׁיַּחֲשִׁדוּהוּ שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה מִן הַמֻּבְחָר, ג"כ יֵשׁ לְהִשָּׁמֵר מִזֶּה מִשּׁוּם וְהִיִּיתֶם נְקִיִּים", וְחֲזִינַן דְּנִרְאוֹת דְּהִדּוּר חֲשִׁיבִי לְעִנְיָן זֶה בְּעִקַּר הַדִּין. וְאוּלָם זֶה שֶׁיָּדָּ יוֹתֵר בְּיוֹם ב' דְּהַחֲנֻכָּה כְּשֶׁהִדְלִיק רַק נֵר אֶחָד, אֲבָל בְּיוֹם ד' כְּשֶׁהִדְלִיק רַק ג', מָה חֵשֶׁד שֶׁיָּדָּ? הָא וַדַּאי רוֹאִין שֶׁרוֹצֶה לְהַדְלִיק

כִּמְהַדְּרִין, אֶלָּא שֶׁטָּעָה בִּמְנָיָן. וְלְכָאוֹ' נִרְאֶה בְּנִידּוֹ"ד, לְאוֹר הַדְּבָרִים הַנַּ"ל, שֶׁאִם הָעֵת בָּהּ רָאוּ אֶת חֵלֶק הַנֵּרוֹת שֶׁכֵּן הִדְלִיק, הוּא עֲדַיִן בְּתוֹךְ הַזְּמַן שֶׁל הַחֲצִי שָׁעָה, י"ל שֶׁיַּדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר הֶחָסֵר, וְנֶחֱשָׁבִים שְׁלוּחוֹ לָזֶה מִדִּין זַכִּין,

וְגַם י"ל דְּמַתָּר ה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשֶׁמֶן שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא לְטוֹבָתוֹ, וּוַדַּאי ניח"ל שֶׁעוֹשֶׂה הַמִּצְוָה כְּדִין וְכַהֲלָכָה, שֶׁהֲרֵי רוֹאִים שֶׁרָצָה לַעֲשׂוֹת כִּמְנָיָן הַיָּמִים שֶׁלֹּא הִסְתַּפֵּק בְּהַדְלָקַת נֵר אֶחָד.

מלקט

מנחת יצחק

חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךָ{26} – וְאֶת ה' אֱלֹקֶיךָ תִּירָא לְרַבּוֹת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים

בְּשֶׁשּׁוֹן וּבְשִׂמְחָה בְּגִיל וּבְיִרְאָה הִתְחַלְנוּ זֶה מִכְּבָר בס"ד מְדוֹר חָדָשׁ אֲשֶׁר יַעֲסֹק אִי"ה בַּסְּגֻלּוֹת הַנִּלְמָדוֹת וְהַמְּפֻרְסָמוֹת אֲבָל כָּאן נִשְׁתַּדֵּל לְהָבִיא טַעַם נָכוֹן וַאֲמִתִּי שֶׁמֵּבִיא לְהִתְרַגְּשׁוּת רַבָּה וּלְהִתְפַּעֲמוּת בְּנִימֵי הַנֶּפֶשׁ לַשּׁוֹמְעִים שֶׁמִּתְמַלְּאִים בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּלְרַחֵף כְּטִפָּח מֵעַל הַקַּרְקַע מֵרֹב הִתְלַהֲטוּת הַלֵּב לְאָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּמִקִּבּוּלִים כּוֹחוֹת מְחַדְּשִׁים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ "חַדֵּשׁ כְּנֶשֶׁר נְעוּרֶיכִי" לְחַדֵּשׁ וּלְהִתְחַדֵּשׁ בְּעֻזָּרַת צוּר עוֹלָמִים חַי הַחַיִּים אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל חַי הִנּוֹתָן אִמְרֵי שָׁפֶר, וּבְכֵן מָה אָשִׁיב לַה' כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלַי כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא, אָשִׁירָה לַה' כִּי גָמַל עָלַי וְהִפְלִיא חַסְדּוֹ עִמָּדִי עַל אֲשֶׁר זַכַּנִי לִפְתֹּחַ צֹהַר לְעוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים וְאוֹר חָדָשׁ אוֹר מָתוֹק, גַּל־עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ. הִנֵּה סוּגְיָא אַקְטוּאָלִית בְּמִיֻּחָד לְיָמֵינוּ וְהִנֵּה כָּתַב הַמָּאוֹר וָשָׁמֶשׁ כִּי תִּשָּׂא רַבֵּנוּ קְלוֹנִימוּס קַלְמָן הַלֵּוִי אֶפְשְׁטֵין זצ"ל עַל חִדּוּשׁ הַיּוֹמִי בָּבָא קַמָּא מא: הֶסְבֵּר נִפְלָא עַל "וְאֶת ה' אֱלֹקֶיךָ תִּירָא לְרַבּוֹת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹקֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ וְגוֹ' (דְּבָרִים י יב)אֵין מִלְּתָא זוּטַרְתָּא הִיא עכ"ל וּכְבָר עָמְדוּ בָּזֶה הַמְּפָרְשִׁים כִּי מָה הוֹעִילוּ בָּזֶה שֶׁהֵרְצוּ אֵין לְנַבִּי מֹשֶׁה מִלְּתָא זוּטַרְתָּא הִיא וְהֲלֹא אֵלֶּה הַדְּבָרִים דִּבֵּר מֹשֶׁה אֶל יִשְׂרָאֵל וְכִי מִשּׁוּם דִּלְנַבִּי דִּידֵה מִלְּתָא זוּטַרְתָּא הִיא גַּם בְּעֵינֵי יִשְׂרָאֵל תִּקְטַן ? אָכֵן לְדִבְרֵינוּ הַנַּ"ל יֵשׁ לוֹמַר הַמְּכוּן כֵּן כִּי הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ בְּדוֹרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וּמָה מְאֹד יָרְאוּ מִמֶּנּוּ כְּמַאֲמַר הַכָּתוּב וְיִרְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלָיו וגו' הִנֵּה נָקֵל לִפְנֵיהֶם לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרֵינַת יִרְאַת רוֹמְמוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.וּלְזֶה הֵטִיבוּ אָמְרָם חָזָ"ל אֵין לְנַבִּי מֹשֶׁה כו' כְּלוֹמַר לְאוֹתָם שֶׁהָיוּ נַבִּי מֹשֶׁה וּמַחֲמַת יִרְאָה הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר הָיָה לָהֶם מִמֶּנּוּ, מִלְּתָא זוּטַרְתָּא הִיא לְנַבִּי דִידְהוּ לְהַגִּיעַ לְיִרְאַת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא וְכָאָמוּר אָכֵן הִנֵּה יֵשׁ יִרְאָה חִצּוֹנִיֹּת וְהִיא לְלֹא הוֹעִיל תִּהְיֶה לְלִמּוֹד מִמֶּנָּה מַדְרֵגַת יִרְאַת שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ וְיִתְעַלֶּה וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהִשָּׁמֵר מִמֶּנָּה. וְיֵשׁ לוֹמַר בְּזֶה כַּוָּנַת מַאֲמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל בַּשָּׁ"ס שִׁמְעוֹן הָעֲמְסוֹנִי הָיָה דּוֹרֵשׁ כָּל הָאֵתִין שֶׁבַּתּוֹרָה כְּשֶׁהִגִּיעַ לְאֵת ה' אֱלֹקֶיךָ תִּירָא פֵּרֵשׁ עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָא וְדָרַשׁ אֶת ה' לְרַבּוֹת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים עכ"ל. וְלִכְאוֹרָה יָפֵלֶא עַל הַתַּנָּא שִׁמְעוֹן הַעֲמָסוֹנִי אֲשֶׁר הָיָה יוֹדֵעַ לְדָרֹשׁ כָּל הָאֵתִין שֶׁבַּתּוֹרָה כֻּלָּהּ וְלֹא יִבְצַר מִמֶּנּוּ מְאוּמָה זוֹלַת הָאֶחָד אֲשֶׁר לֹא הָיָה יוֹדֵעַ לְדָרֹשׁ כְּרַבִּי עֲקִיבָא לְרַבּוֹת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים . אָמְנָם עַל פִּי דַרְכֵינוּ יִתָּכֵן כִּי הֵן אֱמֶת אֲשֶׁר שִׁמְעוֹן הַעֲמָסוֹנִי יָדַע גַּם כֵּן לִדְרֹשׁ אֶת ה' לְרַבּוֹת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, אָכֵן הוּא וּבְנֵי דּוֹרוֹ הָיוּ בְּמַדְרֵגָה גְּדוֹלָה וּלְדִידְהוּ וּדְלִבְוֹתֵה גַּם יִרְאַת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים נֶחֱשָׁב בְּעֵינֵיהֶם לְמַדְרֵגָה שִׁפְלָה לְקַח מִמֶּנָּה לַעֲבֹד אֶת הַ' לְהַגִּיעַ עַל יָדָהּ לְיִרְאַת רוֹמְמוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וּלְזֹאת לֹא רָצָה לִדְרֹשׁ לְרַבּוֹת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים . אָכֵן כַּאֲשֶׁר בָּא רַבִּי עֲקִיבָא וּרְאָה הַדּוֹרוֹת מִתְמַעֲטִים וּבְלִתִּי הָיָה בְּאֶפְשָׁרוּתָם לְהַגִּיעַ תֵּכֶף אֶל תַּכְלִית יִרְאַת הַשֵּׁם אִם לֹא הִקְדִּים לְפָנֶיהָ יִרְאַת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים לְזֹאת עָמַד וְדָרַשׁ אֶת ה' לְרַבּוֹת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים.

מלקט

מנחת יצחק

"יְהַב לֵיהּ יְדֵיהּ, וְאוֹקְמֵיהּ" לֵב בּוֹעֵר וְכִסּוּפִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מֵהָאדְמוֹר מִקָּאמַרְנָא זצ"ל{45}– סוֹד "וְעַל פִּיךָ יִשָּׁק"

הִנֵּה תְּהִלּוֹת לָאֵל עֶלְיוֹן זָכָה אוֹתָנוּ ה' יִתְבָּרֵךְ לְהוֹסִיף מָדוֹר חָדָשׁ שֶׁהִתְחַלְנוּ בס"ד זֶה מִכְּבָר, שֶׁמַּטְּרָתוֹ הַפְּשׁוּטָה לְהַלְהִיב לִבּוֹת יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם גַּם בְּמַצָּבִים הָכִי קָשִׁים וְנִסְיוֹנוֹת "שֶׁלֹּא נֵדַע" הַכֹּל לֹא מִדִּילִי אֶלָּא מֵהָרֶב הַגָּאוֹן הַמְּפֻרְסָם בַּגְּנֻבָלָה וּבַנִּסְתָּר בּוּצִינָא קַדִּישָׁא חֲסִידָא וּפְרִישָׁא בְּנָן שֶׁל קְדוֹשִׁים כקש"ת מוהר"ר יִצְחָק יְהוּדָה יְחִיאֵל סַפְּרִין זצ"ל אב"ד דק"ק קָאמַרְנָא בַּעַל "הֵיכַל הַבְּרָכָה וְ"אוֹצַר הַחַיִּים" וְעוֹד.. הָאֲדְמוֹ"ר מִקָּאמַרְנָא אִישׁ קָדוֹשׁ וְכָל רֵז לֹא אָנִיס לֵהּ, שׁוֹפֵךְ אוֹר חָדָשׁ וּמְצַחֲצֵחַ וְחִדּוּשִׁים שֶׁלֹּא שְׁמַעְתָּם אֹזֶן בִּיאוֹרִים נִפְלָאִים מְזֻוָּיוֹת שׁוֹנוֹת הַמְשַׁלְּהֲבִים אֶת הַלֵּב וּמְגַלִּים רַק טֶפַח מְאוֹר תּוֹרָתוֹ הַזּוֹרֵחַ תּוֹרַת אֱמֶת, וּבֶאֱמֶת שֶׁיֵּשׁ בְּדִבְרָיו הַרְבֵּה מַשָּׂגִים בַּקַּבָּלָה, וּדְבָרָיו דְּבָרִים עֲמֻקִּים, אַךְ הַחֵלֶק הָעִקָּרִי שֶׁנִּתְמַקֵּד בּוֹ בְּמָדוֹר זֶה הוּא לְשׁוֹנוֹ הַזָּהֹב וְאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל לְלֹא גְּבוּל, לְשׁוֹנוֹת שֶׁל עִידּוּד וּתְמִיכָה, הֲכָלָה רַךְ וְלִטּוּף נֶפֶשׁוֹת פְּצוּעוֹת הַזְּקוּקוֹת כָּל כָּךְ לְיַחַס שֶׁל אַבָּא אוֹהֵב וְתוֹמֵךְ, וְנוֹטֵעַ תִּקְוָה, וְהַתְחָלָה חֲדָשָׁה. וְאוֹר חָדָשׁ מְפַצֵּעַ וּמְחַדֵּשׁ אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּחַיּוֹת חֲדָשָׁה וְלֵב שָׂמֵחַ, וּבְטוּחָנִי שֶׁגַּם מִי שֶׁלֹּא מֵבִין בְּסוֹד הָעִנְיָנִים, יִמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשׁוֹ [וכ"ש מִי שֶׁכְּבָר בָּא בְּסוֹדָם שֶׁל דְּבָרִים] וְדֶרֶךְ סְלוּלָה לְהִתְחַדֵּשׁ לְנֵעֵר מֵעָלָיו אֶת כָּל הַצָּרוֹת וּכְבִרְיָה חֲדָשָׁה לְהִתְקָרֵב לְאַבָּא שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁאוֹהֵב אוֹתָנוּ אַהֲבָה שֶׁכְּמַעַט שֶׁבֶן תְּמוּתָה לֹא יָכוֹל לִתְפֹּס וּלְהָכִיל, הָאֲדְמוֹ"ר מִמָּשׁ מְלַוֶּה אוֹתְךָ יָד בְּיָד וּמְרַאֶה לְךָ אֶת הַדֶּרֶךְ לָצֵאת מֵהַצָּרָה שֶׁלָּךְ. וּלְהִדָּבֵק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּלְזֹאת מָה שֶׁכָּתַב בַּהַקְדָּמָה "קְחוּ סִפְרֵי וְהִסְתַּעַשְׁעוּ בּוֹ וּגְמוּסְרֵי כִּי לְכָךְ נִבְרֵאתִי שֶׁנִּתְפַּשֵּׁט עַל יְדֵי הַחָכְמָה זֹאת בָּעוֹלָם עַל פִּי דַרְכֵי מָרָן לְאוֹר שְׁבִעָתַיִם הַיָּמִים מֵאוֹן מְפֻלָּא מֵאוֹן מַלְכָּה רַבְּנוּ הַקָּדוֹשׁ אוֹר מַלְכָּא אַהֲבָה שֶׁכְּמַעַט שֶׁבֶן תְּמוּתָה לֹא יָכוֹל לְהַשִּׂיגוֹ בָּזֶה הַיָּמִים שֶׁאוֹהֵב אוֹתָנוּ אַהֲבָה שֶׁכְּמַעַט שֶׁבֶן תְּמוּתָה לֹא יָכוֹל לְתָפֹס וּלְהָכִיל, הָאֲדְמוֹ"ר מִמָּשׁ מְלַוֶּה אוֹתְךָ יָד בְּיָד וּמַרְאֶה לְךָ אֶת הַדֶּרֶךְ לָצֵאת מֵהַצָּרָה שֶׁלָּךְ. וּלְהִדָּבֵק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּלְזֹאת מָה שֶׁכָּתַב הַקָּדוֹשׁ מִמָּרָן הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה הַסְּמַךְ מֵחֵיהָ הַשַּׁלְיוֹנִי וְאִם יַקְשֶׁה לְךָ מָחִי עַל חֲרִיכוּת דְּבוּרִים שֶׁהַכְּרֵעַ לִי מִפֹּל הַמְּנַגֵּד לְהַזְכִּיר כֹּחַם שֶׁחֲנֵי נִסְמָךְ מִשֶּׁלְּשָׁה גְּדוֹלֵי עוֹלָם וְיָחִין כִּי פַּחַד מִשּׁוּם פְּגַע וְנָגַע כִּי כֹּחִי רַב וְעָצוּם כְּחָרֵיהֶ תַּקִּיף וְהַכְרֵעַ לִי לְכִתּוּב כֵּן וְתָלוּנוּ אוֹתִי לְכָף זְכוּת וַאֲנִי מִסְמָךְ רְכִיעִי לְמָקָן הָרִיכָ"ם לוֹ שְׁלִישִׁי וְלִי בָּזֶה הַכְרֵעַ וְהַסְכָּרֵעַ לֹא יָגֵנָה": וּמֵעַתָּה, יֵשׁ לְהִתְחַזֵּק וּלְהוֹסִיף קֹדֶשׁ בִּזְמַן הַזֶּה בְּיָמִים קָשִׁים אֵלּוּ לְבָבָם, יְמֵי מִלְחָמָה הֵן הַפְּנִימִית וְהֵן מְחוּצָה לָהּ, אֲנַחְנוּ נִצָּבִים כְּבָר ... בְּשִׁיאָ יְמֵי הַחֲנֻכָּה, הַקְּדוֹשִׁים.וְיֵשׁ לְקַחַת זֹאת בְּחֶשְׁבּוֹן.וְלָכֵן יֵשׁ לְנַצֵּל הַזְּדַמְּנוּת פָּז זֹאת לְהִתְאַמֵּץ וּלְהִתְקָרֵב אֶל ה' יִתְבָּרֵךְ כִּי בִּזְכוּת קְדוּשַׁת הַיָּמִים זֶה בְּקֹלוֹת מִמש, בְּסִיּוּם כָּל מַאֲמָר נִשְׁתַּדֵּל לְסַכֵּם אֶת דִּבְרֵי הָרֶב כְּדֵי שֶׁנּוּכַל לָצֵאת עִם "פֵּעֶקְאֶלַע" וְה' יִהְיֶה בְּעֶזְרֵנוּ. זוּ הַהַקְדָּמָה תִּשְׁאַר בְּכָל שְׁבוּעַ, אוּ אִם אַתָּה כֹּבֵר מכיר ,פְּשׁוּט דְּלֹג לְעִיקַּר הַתּוֹכֶן... וְהַפַּעַם... **סוֹד "וְעַל פִּיךָ יִשָּׁק"** עַל קֹלֶה הַמְזֻלָּג: מֵהֵיכַל הַבְּרָכָה מַאֲמָר שֶׁבּוֹ הָרֵב בְּחֶלְקוּת קַלְמוּסוֹ מַסְכִּיר בְּטוּב טַעַם אֶת כָּל "הָעִנְיָנִים" שֶׁמְּנוּ בְּקוֹתִיּוֹת הַקְּטַנּוֹת הַסְכִּיחוּ וְשָׁמְעוּ וּתְחִי נַפְשְׁכֶם וְחָכָם תְּרִין דִּיוֹסֵף וְחַד יֶלֶד מִסְכֵּן וְחָכָם מִטַּטְרוֹן דַּגְמַת יוֹסֵף שֶׁמַּמְשִׁיךְ שֶׁפַע לְעוּמ"ז וְחַד כָּל רוּחָא יוֹצִיא כְּסִיל זֶה קִנְן עַיִן לְק"ת קְדוֹשִׁים בְּמִצְוֹת שֶׁעֲמָנוּ וְחָכָם אַף שֶׁהוּא בְּאַחוֹר עוֹבֵד הַשֵּׁ"י יִשְׁבָּחֲנָה כְּטַעַם שֶׁבַח נְעוּרִים לְאָבִיהָ וְחָבֵן : אַתָּה אַרְבַּע ר"פ דִּין אַתָּת תִּהְיֶה אַתָּה תְּדַבֵּר אֶת כָּל וָאֵרָא אַתָּה הָרֶאתָ לָדַעַת אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת גְּבוּל מוֹאָב אֶת עָר דְּבָרִים וְהָעִנְיָן תְּלֻת דּוּכְתֵּי דְּאִיקְרֵי אַתָּה חָכְמָה א תִּפְאֶרֶת ת מַלְכוּת ה וְהֵן הֵן עוֹלָמוֹת נְשָׁמוֹת אֱלֹהוּת בְּכָל דִּבּוּר וּמוֹצֵא שֶׁפָּתֶיךָ תְּכוּן לְיַחֵד כִּי בְּכָל אוֹת יֵשׁ עוֹלָמוֹת נְשָׁמוֹת אֱלֹהוּת וְעוֹלִים וּמִתְקַשְּׁרִים וּמִתְיַחֲדִים זֶה עִם זֶה וואה"כ מִתְקַשְּׁרִים וּמִתְיַחֲדִים הָאוֹתִיּוֹת וְנַעֲשִׂים תֵּבָה וּמִתְיַחֲדִים יְחוּד אֲמִתִּי בֶּאֱלֹהוּת וְתִכְלֹל אֶת נִשְׁמָתְךָ בָּהֶם בְּכָל בְּחִינָה וּבְחִינָה מֵהַנַּ"ל כְּטַעַם וְלֹא יָכְלָה עוֹד הַצְּפִינוּ וְתַעַשׂ לוֹ תֵּבַת–גֹּמֶא גַּלְגַּלְתָּא מוח"א אויר"א תְּלַת רִישִׁין תְּלַת כְּתָרִים הַיְדוּעַ מִמָּרָן הָאָר"י בע"ח וְהֵן הֵן סוֹד כֶּתֶר תּוֹרָה נְשָׁמוֹת גַּלְגַּלְתָּ"א כֶּתֶר כְּהַנָּה אֱלֹהוּת אֱלֹהֵיכֶם כֹּהֵן אויר"א כֶּתֶר מַלְכוּת עוֹלָמוֹת מוח"א וְכֻלָּם נִכְלָלִים בְּאֵין סוֹף בְּסוֹד רֵישָׁא דְּלָא אִתְיְדַע וְהוּא הַבִּטּוּל כְּאֵין מָמֵשׁ וְשָׁם הוּא הַיִּחוּד אֲמִתִּי וְזֶהוּ תב"ת גמ"א וְתָשִׂים בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד שֶׁצָּרִיךְ לְכָלֵל נִשְׁמָתוֹ עִם כָּל בְּחִינוֹת אֵלּוּ כְּמִבְאָר בְּזֹהַר תְּרוּמָה קל"ח וְאַתָּה רָזָא דְּחִבּוּרָא חֲדָא בְּלֹא פְּרוּדָא וְאַתָּה ה' אַל תִּרְחָק לְאִסְתַּלְּקָא מִינָן לְשִׁבְקָא לָן בְּגִין כָּךְ בְּגוּ סִדּוּרָא דְּתַשְׁבַּחְתָּא בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְאִתְכַּלְּלָא תַּמָּן וּלְאִתְדַּבְּקָא בַּהֲדֵיהוּ דְּאִלְמְלֵא יִבְעֵי לְאִסְתַּלְּקָא עַד אֵין סוֹף הָא יִשְׂרָאֵל אֲחִידָן בֵּהּ דְּלָא שָׁבְקִי לֵהּ לְאִתְרַחֲקָא מִנַּיְהוּ קב"ה אענ"ב דְּאִסְתַּלְּק לְעֵלָּא לְעֵלָּא עַד אֵין סוֹף מִיד אֲהַדֵּר לְאַתְרֵהּ דְּהָא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא אַתְאַחֲדִין בֵּהּ וְזֶהוּ סוֹד את"ה הרא"ת לדע"ת כ"י ה' הו"א הָאֱלֹהִי"ם אי"ן עו"ד מִלְּבַדּוֹ בְּסוֹד אֱלֹהוּת שֶׁיֵּשׁ בִּבְחִינוֹת אַתָּה שֶׁהֵם סוֹד אוֹתִיּוֹת וְרָזָא דִּיחוּדָא שֶׁל זֶה הַפָּסוּק בְּסוֹד דַּל אוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּמִלּוּי דְּמִלּוּי אֶלֶף לָמֶד פֵּא דָּלֶת לָמֶד תָּו נון וָו נון יוֹד וָאו דָּלֶת הַיְדוּעַ מִמָּרָן האר"י וּמִסְפָּרָן שֶׁל דַּ"ל אוֹתִיּוֹת הֵם יהו"ה פַּעַם יוֹד הֵי וָיו הֵי כ"ו כל"ח הַיְדוּעַ וְזֶהוּ הַמְתָקָנָן שֶׁל דַּל וְעָנִי לְכְלֹל וּלְקַבֵּל בְּאַהֲבָה וּבַחֶסֶד שֶׁזֶּה וחס"ד יְהוָה וּבָזֶה נִמְתָּקִין כָּל הַיְסוֹרִין וְזֶהוּ הַיִּחוּד עוֹלֶה אֶלֶף תתע"ב עִם שֵׁם הֲוָיָה הַמֵּאִיר לְבְחִינוֹת דַּל אוֹתִיּוֹת דְּהַיְנוּ לְהַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁשָּׁם בְּיִסּוּרִין וְצַעַר וְדַלּוּת וַעֲנִיּוּת שָׁם אִתּוֹ עִמּוֹ אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם וְשָׁם הֲוָיָה עִם אֶלֶף תתע"ב שֶׁהוּא דַּל אוֹתִיּוֹת הַנַּ"ל עוֹלַת מִכְנָן פָּסוּק הַנַּ"ל אֶלֶף תת"צח וְזֶהוּ שֶׁאָמַר דָּוִד אֲגִילָה וְאֶשְׂמְחָה בְּחַסְדֶּךָ בְּחֶסֶד הַגָּדוֹל שֶׁאַתָּה אֵין סוֹף מה"מ רָאִיתָ אֶת עָנְיִי יָדַעְתָּ בְּצָרוֹת נַפְשִׁי מִשֹּׂנְאֵי וְשָׁם הוּא אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם וְזֶה לִי לִשְׂמְחָה עַל הַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה וְסוֹד אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת גְּבוּל מוֹאָב א"ת ע"ר שֵׁם תרע"א אֶלֶף דָּלֶת נון יוֹד עַיִן לק"ת תּוֹלְדוֹת שֶׁזֶּה הַשֵּׁם כּוֹלֵל כָּל הי"ב שְׁבָטִים וְכוֹלֵל כָּל נְשָׁמוֹת כְּטַעַם אָז יָרַד לְשַׁעֲרִים עִם ה' כַּיְדוּעַ וְזֶהוּ בְּחִינוֹת נְשָׁמוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ אוֹתִיּוֹת הַנִּכְלָלִין בִּבְחִינוֹת אַחַת וְעַיִן בלק"ת לְךָ סוֹד גְּבוּל מוֹאָב מָה הוּא וְתָבִין הֵיטֵב וְסוֹד אַתָּה תִּהְיֶה עַל בִּיתִי בְּסוֹד עוֹלָמוֹת שֶׁנִּבְרָא בְּבַיִת שֶׁל בְּרָכָה וְנִכְלָלִין בְּאוֹתִיּוֹת בְּחִינוֹת אַתָּה סוֹד מַלְכוּת שֶׁמֻּשָּׁם יוֹצֵא הַבְּרָכָה וּתת"ן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְסוֹד הַיִּחוּד את"ה תהי"ה עַל בִּיתִי בְּסוֹד יוֹד הֵי וָיו הֵי אֶלֶף הֵי יוֹד הֵי סוֹד זָכוּר הַיְדוּעַ ע"ב קס"א וְסוֹד יוֹד הֵי וָיו הֵי אֶלֶף לָמֶד הֵי יוֹד מֵם סוֹד שב"ע הַיְדוּעַ וְסוֹד יוֹד הֵי וָיו הֵי אֶלֶף דָּלֶת נון יוֹד מגש"ת אֵלּוּ הַשֵּׁמוֹת עוֹלִין אַתָּה תִּהְיֶה עַל בִּיתִי אֶלֶף שמ"ח וְאַתָּה תַּשְׂכִּיל בְּסוֹד נֹצֵר חס"ד ע"ב הַמַּתִּיק לַאֲלָפִים שְׁמוֹת אהי"ה אלהי"ם אדנ"י עק"ב וּכְשֶׁנִּסְתָּקְנִין הַדִּינִים נִתְבָּרֵךְ הַבַּיִת לְכָל טוּב וְעַל פִּיךָ יִשָּׁק סוֹדוֹ כֶּתֶר עַיִן בַּהַקְדָּמָה פע"ח הַמַּלְכוּת מַמְשִׁיךְ שֶׁפַע לְפִעָמִים מִן הַכֶּתֶר וּלְפִעָמִים מִן הַבִּינָה הִנֵּה אֵיךְ נִיחַס קַבָּלָתָם לְשׁוּם מְדָרֵגָה אַחֵר שֶׁיְּדַעֲנוּ כָּל מִינֵי שֶׁפַע בָּאִין מִן הַכֶּתֶר אֲבָל הָעִנְיָן עֵץ חַיִּים וְתַאֲוָה בָּאָה תֵּכֶף וְיֵשׁ תּוֹחֶלֶת מְמַשֶּׁכֶת שֶׁנִּמְשֶׁכֶת וְהִתְעַכֵּב בַּבִּינָה וּבְכָל הַסְּפִירוֹת וְאָז בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה דָּנִין אִם רָאוּי אָדָם זֶה לְשֶׁפַע זֹאת, אֲבָל כְּשֶׁהַמַּלְכוּת מְקַבֶּלֶת מִן הַכֶּתֶר אָזַי יוֹרֵד מְהֵרָה וְלֹא תּוֹעִיל שׁוּם מִדָּה לְעַכֵּב אֶלָּא לְמַעֲבָר בִּלְבַד

בִּלְתִּי עִבּוּב וְאָז נִתְכַּנָּה הַשֶּׁפַע אֶל הַכֶּתֶר אֲבָל כַּאֲשֶׁר נִתְעַכֵּב יִתְכַּנֶּה קַבָּלָתָהּ עַל שֵׁם מִדָּה זֹאת שֶׁנִּתְעַכֵּב הַשֶּׁפַע שָׁם ע"ש הֵיטֵב וְזֶהוּ וְעַל פִּיךָ יִשַּׁק עַל תִּפְלָתְךָ יֵרֵד הַשֶּׁפַע מִן כֶּתֶר עֶלְיוֹן לְמַלְכוּת שָׁמַיִם אַתָּה בְּלִי שׁוּם עִבּוּב וְזֶהוּ שִׁפְתַיִם יִשַּׁק בְּקָמָץ שֶׁלֹּא תִּהְיֶה תְּפִלָּתְךָ עֲקוּרָה וְטָרֵם יִקְרָאוּ אֲעֵנֶה וְהש"י עוֹמֵד וְנוֹשֵׁק שִׂפְתֶיךָ רַק הַכִּסֵּא מְעוּט וּקְמַנּוּת שֶׁל שְׁמוֹת אֱלֹהִים הַמְעַכְּבִין הַשֶּׁפַע אֶגְדַּל מִמְּךָ מִכֹּחֲךָ וְתִפְלוֹתֶיךָ יִתְמַתְּקוּ כָּל הַדִּינִים וּכְשֶׁסִּדּוּר שְׁלִשָּׁה אַתָּה לְסוֹד ענ"א הַכַּ"ל אָמַר אַתָּה תְּדַבֵּר שֶׁאָז תְּדַבֵּר אֵת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָּ וְהֵבֵן הֵיטֵב בְּסוֹד אֵת כָּל אֲשֶׁר עוֹלוֹת נְשָׁמוֹת אֱלֹהוּת אֵלֶיךָ שָׁם אֲנִי מְחַבְּרֶךָ בְּעֵת שֶׁתְּכַלֵּל נִשְׁמָתְךָ וּתְחַבֵּר עַצְמְךָ עִם כָּל בְּחִינָה וּבְחִינָה מִזֶּה הָעִנְיָן בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁכָּל מַחֲשָׁבָה הוּא קוֹמָה שְׁלֵמָה וּמְחַיֵּב לְהַאֲמִין אֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁמֹּלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ מַמָּשׁ וְלֵית אֲתַר פָּנוּי מִנֵּיהּ וְכָל מַחֲשָׁבָה יֵשׁ בּוֹ מְציאוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְכָל מַחֲשָׁבָה קוֹמָה שְׁלֵמָה אַף מַחֲשָׁבָה זָרָה יֵשׁ בּוֹ מְציאוּת הַשֵּׁ"י וְהוּא בָּאָה אֶל הָאָדָם לְחַקֹּר וּלְהַעֲלוֹתָהּ אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה אֶרֶץ הַחַיִּים וְאִם אֵינוֹ מַאֲמִין בְּזֶה הוּא מְקַצֵּר בְּמְצִיאוּת הַשֵּׁ"י וּדְלָא כְּטִפְּשִׁים שֶׁאוֹמְרִים שֶׁעִנְיַן הַעֲלָאַת הַמַּחֲשָׁבוֹת אֵינָם אֶלָּא לְזִכּוּי נֶפֶשׁ קְדוֹשִׁים וְהֵם הֶבֶל וְקָרוֹב שֶׁאֵינָם מַאֲמִינִים בְּמְצִיאוּת הַשֵּׁ"י בְּכָל תְּנוּעָה וּמַחֲשָׁבָה אֶלָּא כָּל יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים וְהָאוֹמֵר שֶׁמֵּעֵת מְקַצֵּר בֶּאֱמוּנָה וּמְציאוּת הַשֵּׁ"י בְּכָל תְּנוּעָה דְּאִם הָיָה מַאֲמִין בֶּאֱמֶת לֹא הָיָה אוֹמֵר שֶׁמֵּעֵת שֶׁמֵּעֵת שֶׁנֵּי פְּעָמִים וְאִם הָאָדָם דּוֹחֶה מַחֲשָׁבוֹת כָּאֵלּוּ הוֹרֵג קוֹמָה שְׁלֵמָה, אֶמְנָם לִפְעָמִים מִתְגַּבֵּר הָרַע בְּמַחֲשָׁבוֹת אֲסוּרוֹת וְאֵלּוּ צָרִיךְ לִדְחוֹת בִּשְׁתֵּי יָדַיִם וְאַתָּה אָחִי דַּע כִּי לָאוּ דַּוְקָא בִּתְפִלָּה וּבְתוֹרָה בָּאִין מַחֲשָׁבוֹת שֶׁיִּתְקַנֵּם אֶלָּא אֲפִלּוּ כָּל הַיּוֹם וּבְכָל אָדָם וּבְכָל בְּרִיָּה בְּשִׁוְקִים וּבְרְחוֹבוֹת אֲבַקֶּשָׁה אֵת שֶׁאַהֲבָה נַפְשִׁי לְהַעֲלוֹת הַנִּיצוֹץ הַמִּשְׁקָע בְּעִמְקֵי הַקְּלִפּוֹת וּמִנָּה עָלָיו גַּל שֶׁל אֲבָנִים וּצְרוֹרוֹת וְאֵינוֹ יָכוֹל לָזוּז מִמְּשָׁא הַכָּבוֹד הַמִּנָּה עָלָיו וְהוּא צוֹעֵק הוֹי אַחַי תְּרַחֲמוּ עָלַי וְהוֹצִאנוּ מִמַּאֲסָר זֶה כִּי כָּלְתָה חִיּוּת שֶׁלִּי הַנִּשְׁפָּע עָלַי מֵאוֹר א"ס הַמְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם וְאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת גִּבּוֹר כָּאֲרִי בְּשָׁעָה שֶׁהוֹלֵךְ בְּשִׁוְקִים וּבְרְחוֹבוֹת לְבַקֵּשׁ טָרְפוֹ וְחִיּוּב עָלָיו לוֹמַר בְּשִׁבְילִי נִבְרָא עוֹלָם וּמְלוֹאוֹ וְעָלַי עוֹמְדִין כַּמָּה עוֹלָמוֹת לַאֲלָפִים וְצָרִיךְ בְּלֵב טָהוֹר וְשָׂמֵחַ לְדַבֵּק מַחֲשָׁבוֹתוֹ בְּאוֹר א"ס הַמְחַיֶּה אֶת הַכֹּל וּכְשֶׁבָּאִין אֵלָיו מַחֲשָׁבוֹת, יָדַע שֶׁהוּא בְּסִכָּנָה גְּדוֹלָה אוֹ הוּא יַעֲלֶה הַנִּיצוֹץ קָדוֹשׁ אוֹ הוּא יִמְשְׁכֵנוּ לִמְקוֹם הַקְּלִפּוֹת וְלָכֵן יִתְגַּבֵּר מְאֹד וְיַחֲזִיק עַצְמוֹ לְגָדוֹל וְיִדְחֶה אֶת כָּל מַחֲשָׁבוֹת הָרָעוֹת הָרַע שֶׁבָּהֶם וִיבָרֵר אֶת הַטּוֹב וְיוּעֹרַר עַצְמוֹ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה וּלְיִחוּד בְּלֵב טָהוֹר וְשָׂמֵחַ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת בּוֹרְאוֹ בְּשִׂמְחָה וּלְדַבֵּק עַצְמוֹ בְּדְבֵקוּת עָצוּם בְּאַהֲבַת בּוֹרְאוֹ וְקוֹנוֹ אָחִי אָחִי חוּס עַל נַפְשְׁךָ הַיְקָרָה חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמַּשׁ וְלֹא חֲטוּפָה בְּמַחֲשָׁבוֹת וְאַהֲבוֹת זָרוֹת וְהַיְצֵר מְהַפֵּךְ כִּי כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד בְּשִׁוְקִים שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְאַמֵּץ עַצְמוֹ וְכֵן בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה אוֹמֵר לוֹ מִי אַתָּה בְּרִיָּה שִׁפְלָה עִנְיָנִים כָּאֵלּוּ שַׁיָּכִים לַצַּדִּיקִים וְלֹא לְךָ וַעֲנָוָה כְּזֹאת הוּא מַמָּשׁ עֲבוֹדוֹת פְּעוֹר וְגוֹרֵם לוֹ שֶׁנִּתְרַחֵק מֵאֵת הַשֵּׁ"י שְׁמַצַּד שִׁפְלָתוֹ שֶׁיֵּצֵר הָרַע עוֹשֶׂה לוֹ שֶׁכָּל בְּרִיָּה אֵינוֹ מַאֲמִין כִּי הָאָדָם שֶׁמְּכֻנֶּה בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל גּוֹרֵם עַל יְדֵי תְּפִלָּתוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ שֶׁפַע רַב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וּמִשְּׁפִיעַ לְכָל הַמַּלְאָכִים שֶׁאִלּוּ הָיָה מַאֲמִין בְּהַשֵּׁם הָיָה שׁוֹמֵר מַחֲשַׁבְתּוֹ שֶׁמַּחְשַׁבְתּוֹ יִהְיֶה דְּבוּקָה בְּאוֹר א"ס הַמְחַיֶּה מַמָּשׁ אֶת הַכֹּל וְחִיּוּתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא מַמָּשׁ אוֹר א"ס הַמְחַיֶּה אוֹתוֹ וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה חִיּוּתוֹ דְּבוּקָה בְּאוֹר הַמְחַיֶּה אוֹתוֹ וְכֵן כַּמָּה הָיָה עוֹבֵד בְּשִׂמְחָה וּבְזְרִיזוּת מֵרֹב כָּל וְהָיָה נִזְהָר בְּכָל אוֹת וּתְנוּעָה לְאָמְרָה כִּדְקָא יָאוֹת וְגַם מְבֹאָר בַּמִּדְרָשׁ שֶׁהַקָּב"ה שׁוֹקֵד עַל שִׁפְתֵי הָאָדָם לְמַשְׁקֶה כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְכֵן כְּשֶׁעוֹמֵד בַּחֲצוֹת אוֹ פָּחוֹת מְעַט לְשׁוֹרֵר לִפְנֵי קוֹנוֹ כַּמָּה שִׂמְחָה עוֹשֶׂה בְּשִׁמֵּי מָרוֹם וּבְעִנְיָנִים כָּאֵלּוּ מְצַר הָרַע עוֹשֶׂה אוֹתוֹ עָנָו אַתָּה בַּעַל הַבַּיִת לֹא לְךָ שֶׁיְּךָ דְּבָרִים כָּאֵלּוּ מַחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת וּזְרִיזוּת בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּבָאֲמִירוֹת תְּלִם וּלְשׁוֹרֵר לִפְנֵי קוֹנוֹ וַנַעֲשָׂה שָׁפָל וְעָנָו בָּעֵת הַזֶּה וּכְשֶׁאֵיזֶה אָדָם נוֹגֵעַ בִּכְבוֹדוֹ יוֹרֵד עִמּוֹ עַד לְחַיָּיו וּמִתְנָאֶה עַד רוּם שָׁמַיִם וּבֶאֱמֶת אַחַר כָּל אֵלֶּה הַזְּרִיזוּת וְהַשִּׁמִּירוֹת אִם הוּא בֶּאֱמֶת יִהְיֶה לִבּוֹ נִכְנָע וְשָׁפָל כְּאִין שֶׁעֲדַיִן לֹא יָצָא לִפְנֵי קוֹנוֹ וְיִהְיֶה אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל וְאִם יַחֲרִפֵהוּ אָדָם יַחֲזִיק לוֹ טוֹבָה וְאַהֲבָה בְּלִבּוֹ זֶה הָאִישׁ הַצִּילָנוּ מְדִינָה שֶׁל גֵּיהִנֹּם וּמִבּוּשָׁה וּכְסוּפָא בְּעוֹלָם אֱמֶת וְיִהְיֶה אַחַר כָּל אֵלֶּה הַנּוֹרָאוֹת מָתוֹק לְכָל בְּרִיָּה אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל וְשׂוֹנֵא עַצְמוֹ כִּשְׁמָמִית וְהַכֹּל בְּלֵב שָׂמֵחַ פָּתוּחַ וּבֶאֱמֶת בְּעִנְיַן הַמַּחֲשָׁבוֹת כָּל הַיּוֹם וּבִפְרָט בְּעֵת הַתְּפִלָּה אִם עֲדַיִן לֹא מְזַכֶּךְ מַחֲמִירוּת וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַכְּפֵה לְטוֹב לְקַיֵּם אַף לֹא פְּעֻלּוֹ עוֹלָה עכ"פ בִּדְרָכָיו שֶׁל עוֹלָה הָלְכוּ בְּגוֹן אִם בָּא לוֹ אַהֲבָה רָעָה אוֹ גְּבוּרַת כַּעַס אִם הוּא מְזַכֶּךְ מְעַט מַהַפֵּךְ כָּל אֵלֶּה בְּרֶגֶע לְאַהֲבָה וּלְיִרְאַת אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא אִם מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַרְבֵּה יָדַע בֶּאֱמֶת שֶׁאֵין שׁוּם מְציאוּת בִּלְתִּי הַשֵּׁ"י וְיָדַע שֶׁבְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִדּוֹן שֶׁאִם יַהֲפֹךְ כָּל אֵלֶּה לְטוֹב יִתְעַלֶּה לְמַעְלָה רָמָה וּגְבוֹהָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁ"י בָּזֶה וּבָבָא וְאִם לָאוּ יֵרֵד מַטָּה מַטָּה חָלִילָה וְעַל יְדֵי יִרְאַת עֹנֶשׁ שֶׁיֵּדַע שֶׁהוּא מַמָּשׁ אֵשׁ שֶׁל גֵּיהִנֹּם יִדָּחֶה וַיְהַרֵּג אוֹתָהּ מַחֲשָׁבָה כִּי הַבָּא לְהַרְגְּךָ הַשְׁכֵּם לְהָרְגוֹ וִיקִים מִצְוַת עֲרִיפָה יֵשׁ קוֹנֶה עוֹלָמוֹ בְּשָׁעָה אַחַת עַל יְדֵי מְסִירוּת נֶפֶשׁ בֶּאֱמֶת נִתְעַלֶּה וְנִהֲפַךְ כָּל הָרַע שֶׁבּוֹ לְטוֹב גָּמוּר וְהוּא ר"מ עֲקִיבָא יֵשׁ קוֹנֶה עוֹלָמוֹ בְּשָׁעָה אַחַת וְהֵיינוּ בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ נִתְעַלֶּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְזֶהוּ שֶׁאָמַר ר' דּוֹסָא אַתָּה הוּא עֲקִיבָא שֶׁשִּׁמְךָ הוֹלֵךְ מִסּוֹף עוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ כְּמוֹתְךָ יִרְבּוּ בְּיִשְׂרָאֵל כְּמוֹתְךָ בְּכַף הַדַּמְיוֹן וְלֹא מוֹתְךָ מַמָּשׁ שֶׁהָיוּ סוֹרְקִין בְּשָׂרוֹ אֶלָּא כְּמוֹתְךָ שֶׁהָיְיתָ מִתְאַוֶּה כָּל יָמֶיךָ מָתַי יָבוֹא לִידֵי וַאֲקַיְּמֶנָּה וְהָיִיתָ הוֹלֵךְ תָּמִים בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ וְזֶהוּ כְּמוֹתְךָ וְלֹא מוֹתְךָ מַמָּשׁ חָלִילָה וּלְזֶה בָּכָה רַבִּי יַעֲקֹב"א כִּי אֶפְשָׁר עֲדַיִן בְּכָל תּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁלִּי לֹא זָכִיתִי לְשָׁעָה כָּזֹאת לְהִתְעַלּוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה עַל יְדֵי מְסִירוּת נֶפֶשׁ וְלֶזֶה בָּכָה רַבִּי וְעַל פִּיךָ יִשַּׁק יִתְדַּבֵּק בַּנְּשִׁיקִין דְּרַחֲמוּ כָּל עַמִּי כִּי הַצַּדִּיק מַעֲלָה כָּל הַדִּבּוּקִים בּוֹ לְדִבְיקוֹת אַהֲבָה וּשְׁפָתַיִם יִשָּׁק נְשִׁיקִין דְּרַחֲמוּ מֵאֵת הַקב"ה נוֹשֵׁק שִׂפְתָיו כְּמִבֹּאָר לְעֵיל וְיֵשׁ אַרְבַּע זוּגִין בְּהֵי לִשְׁנָא וְהֵם חַד לִשְׁנָא דִּין יִשַּׁק שִׂפְתֶיךָ יִשַּׁק וְאַל יִשְׁעוּ בְּדִבְרֵי שֶׁקֶר יִשְׁעוּ וְאֵין מוֹשִׁיעַ שְׁמוּאֵל ב כ"ב שֶׁזֶּה לְשׁוֹן עֵסֶק וְהִגָּיוֹן וְזֶה לְשׁוֹן פְּנִיָּה וְהַבָּטָה וּשְׁנֵיהֶם אֶחָד לְשׁוֹן סַעַד וְסָמַךְ וְנִתְּרוּ דְּאַנְפִּין וְכֵן כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יִשָּׁךְ כְּנִדְשַׁ יִשָּׁךְ עִנְיָנָם אַחַר שֶׁהֲרִינִית מֶשֶׁךְ בְּנִדְשַׁ נוֹשֵׁךְ מְעַט וְהוּא לוֹקֵחַ כָּל חַיּוֹתוֹ וְכֵן וַזְרֵעוֹ יוֹרֵשָׁנָה הִנֵּה אֲדֹנִי יוֹרֵשָׁנָה לְשׁוֹן גֵּרוּשׁוֹן זְכַרְיָה ט' דִּקָאי עַל צוּר וּבֶאֱמֶת שְׁנֵיהֶם יְרֵשָׁה שֶׁעִנְיָן יְרֵשָׁה יָרַת מַלְכִין קַדְמָאִין דְּמִיתוּ וּמָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם וַאדֹנִי יוֹרֵשָׁנָה וַדַּאי יוֹרֵשָׁנָה יָחִיד הָא דִּין דְּיוֹסֵף וְתַרֵּץ דְּמֶלֶךְ בְּכָל יִרְמְיָה כ"ז וְתַרֵּץ דְּאִיוֹב לְסוּם וּדְלִוְיָתָן כִּי הַגָּרוֹן כּוֹלֵל כָּל מוֹחִין דְּקַטְנוּת וְשָׁם נֶאֱחָזִין כָּל שָׂרִים שֶׁלְּמַעְלָה וּמִשָּׁם יוֹנְקִין וְשָׁם הוּא יְרִידוּת יוֹסֵף לְמִצְרַיִם וְכֵן בְּכָל מִבְּחִינוֹת גָּרוֹן כָּל הַשָּׂרִים וְהַקַּטְנוּת וְלָעָתִיד יִתְמַתֵּק וְהֵבֵן הֵיטֵב

מָה־אָהַבְתִּי תּוֹרָתֶךָ – בְּסוֹד הַהֲכָנָה וְהַסְּגֻלּוֹת בְּחַג הַחֲנוּכָּה

אָמְרוּ חָז"ל מִנְהַג יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הוּא וּמִצְוָה גְּדוֹלָה לִרְמוֹז הָעִנְיָנִים אֵלּוּ הַמְסַמְּלִים וְמְאַפְּיְינִים אֶת חַג הַחֲנֻכָּה וְזֶה לְאַפּוּקֵי אֵלּוּ חַסְרֵי דַעַת שֶׁלְّגַבֵּיהֶם רַק מַעֲשֶׂה הַנִּשְׁמֵי כְּגוֹן אֲכִילַת לְבִבוֹת חֲמוּת בַּחֲנֻכָּה, אוֹ רִשְׁרוּשׁ בְּרֵעֵשָׁן בְּפוּרִים הוּא אֲשֶׁר מְסַמֵּן עֲבוּרָם אֶת עִיקַּר הַחַג. לֹא כֵן לוֹמְדֵי הַתּוֹרָה דִּי בְּכָל אֲתָר וַאֲתָר שֶׁיּוֹדְעִים כִּי בְּכָל מַעֲשֶׂה אוֹ מִנְהָג פָּשׁוּט וְנִשְׁמֵי עוֹמֵד מֵאֲחוֹרָיו רְמָזִים, הַקּוֹשְׁרִים וְשׁוֹזְרִים אוֹתוֹ לְתוֹרַת יִשְׂרָאֵל, הַטּוֹמֶנֶת בְּחוֹבָה נוֹשְׂאִים נֶעֱלָמִים, סוֹדוֹת נִסְתָּרִים, אֲשֶׁר נַעֲשִׂים עַל יָדֵינוּ כָּאן עֲלֵי אֲדָמוֹת. וְנִמְצָא שֶׁהֲרֵמֵז מְהֻוֶּה נִשְׁמָה לְמַעֲשֶׂה הַנִּשְׁמֵי שֶׁאִם יִתְעַלֵּם הָאָדָם מִן הַמִּסְר שֶׁנִּמְצָא בְּגוּף, מַעֲשֶׂה הַנִּשְׁמֵי יִדְמֶה הַדָּבָר לְמָה שֶׁאָמְרוּ חָז"ל תְּפִלָּה בְּלִי בִּנְוָנָה כְּגוּף בְּלִי נְשָׁמָה. הַסַּפְּגָנִיָּה כְּתִיב "אַל תִּרְאִי תוֹלַעַת יַעֲקֹב" אָמְרוּ חז"ל מַה כּוֹחָהּ שֶׁל תּוֹלַעַת זוֹ בְּפִיהָ כָּךְ יִשְׂרָאֵל כּוֹחָם בְּפִיהֶם. לָכֵן בְּחַג הַחֲנֻכָּה בִּזְמַן שֶׁמַּלְכוּת בֵּית חַשְׁמוֹנָאִים בְּכוֹחַ תּוֹרָתָם וּקְדֻשָּׁתָם, הִצִּילוּהוּ לְגִבּוֹר עַל מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה אֵלֶּה שֶׁמְּסַמְּלִים אֶת בַּעֲלֵי הַכּוֹחַ וְהַזְּרוֹעַ הַתָּפוּחַ (הַכַּוָּנָה עַל הַשִּׁרְיִרִים שֶׁל הַיְּוָנִים שֶׁסָּגְדוּ לַגּוּף) לָכֵן עַל שֵׁם כָּךְ אֲנַחְנוּ אוֹכְלִים בְּפִינוּ אֶת הַסַּפְּגָנִיּוֹת הַתְּפוּחוֹת הָרְמוּזוֹת לִזְרוֹעַ הַתָּפוּחַ הַכַּוָּנָה לִמְקוֹם הַשְּׁרִיר לִרְמוֹז שֶׁלֹּא בְּחַיִל וְלֹא בְכוֹחַ יִגְבַּר אִישׁ. וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁצָּרִיךְ לְיַיֵּדֵעַ אֶת הָאִישׁ הַיְּהוּדִי שֶׁיִּשְׂרָאֵל כּוֹחָם רַק בְּפִיהֶם וְכָל אֵימַת שֶׁיּוֹשְׁבִים וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה אֵין אוּמָּה וְלָשׁוֹן יְכוֹלִים לִשְׁלוֹט עֲלֵיהֶם אוֹ לַעֲמוֹד כְּנֶגְדָּם. הַלְּבִיבָה לְבִיבָה הֵם אוֹתִיּוֹת לִיבִּי בָּהּ עוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּה ז' וְזֶהוּ רוּמֵז לְיוֹם הַשְּׁבִיעִי. וּמִשְּׁמְעוּת הָעִנְיָן שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לָשִׂים לִיבּוֹ עַל הַשַּׁבָּת לְבַל יְחַלְּלָהּ שֶׁהֲרֵי הָיְיתָה זוֹ מְחֻשֶּׁבֶת מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה לִגְרוֹם לְבִיטּוּל שְׁבִיתַת הַשַّבָּת מִעַם יִשְׂרָאֵל לָכֵן יֵשׁ לְהַשְׁגִּיחַ בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ לְהוֹכִיחַ אֶת מְחַלְּלֶיהָ. וְאֵלֶּה שׁוֹמְרֵי הַתּוֹרָה לְחַזְּקָם בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת לְמַעַן יִשְׁמְרוּ הַשַّבָּת בְּהִלְכָתָהּ כִּי חֲמֻדָּה גְּנוּזָה זוֹ מְשַׁמֶּשֶׁת בְּכֶתֶר לַאֲדוֹן הָעוֹלָם, וְהוּא יוֹשֵׁב וְצוֹפֶה וּמַבִּיט עַל דַּרְכֵי בְּנֵי הָאָדָם לִרְאוֹת מִי מְכַבֵּד וּמְעַנֵּג אֶת הַשַّבָּת כְּדִכְתִיב "עֵינֵי ה' בָּהּ מֵרֵאשִׁית שָׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה". וְעוֹד כְּתִיב "אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ, שׁוֹמֵר שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹ, וְשׁוֹמֵר יָדוֹ מֵעֲשׂוֹת כָּל רָע". אִי נָמֵי "בָּהּ" זוֹהִי הַתּוֹרָה הַנִּקְרֶאת בָּהּ (כָּאָמוּר לְעֵיל) וְרוֹצֶה לִרְמוֹז כָּאן דְּמָה שֶׁפָּגְמוּ וְנִחוּ הַמִּתְיַוְּנִים עַצְמָם מִן הַתּוֹרָה, לֹא כֵן אֲנַחְנוּ, שֶׁצְּרִיכִים לְהִדְבֵּק בַּתּוֹרָה, בִּפְרָט, בְּחוֹדֶשׁ זֶה הוּא חוֹדֶשׁ כִּסְלוֹ שֶׁהֵכִים צָרִיךְ לִהְיוֹת פָּתוּחַ לִצְדָקָה, וְהַלֵּב לִהְיוֹת פָּתוּחַ לַתּוֹרָה וְזֶה פֵּירוּשׁ מִילַּת כִּסְלוֹ. הַסְּבִיבוֹן סְבִיבוֹן זֶה תִּפְקִידוֹ לְהַגְבִּיר אֶת אֲמוּנָתֵנוּ בְּתְחִיַּת הַמֵּתִים וּגְלֻגְלוּלֵי נְשָׁמוֹת. וְדָבָר זֶה נִרְמַז בְּסִבִּיבוֹן שֶׁכְּשֶׁם שֶׁהוּא הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב לוֹ סְבִיב צִירוֹ, כָּךְ דּוֹר בָּא וְדוֹר הוֹלֵךְ וּפֵרְשׁוּ בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, דּוֹר הֹלֵךְ וְדוֹר בָּא וְהֵיינוּ דּוֹר שֶׁהוֹלֵךְ הוּא הַדּוֹר שֶׁבָּא. וְנִמְצָא, שֶׁהָעוֹלָם מִסְתּוֹבֵב וּמִסְתַּלְּקוֹת נְשָׁמוֹת מִכָּאן, וְחוֹזְרוֹת לְהִתָּקֵן כָּאן. עוֹד יֵשׁ לוֹמַר, כִּי בְּתִקּוּפַת הַחַשְׁמוֹנָאִים, לֹא הָיָה לְיִשְׂרָאֵל הִתְעוֹרְרוּת דִּלְתָתָא. וּבְנוֹסָף לָזֶה לֹא הָיוּ בִּתְשׁוּבָה כַּהֶגֶן (חוּץ מִמַּלְכוּת הַחַשְׁמוֹנָאִים) וְנִמְצָא שֶׁלֹּא בִּזְכוּת מַעֲשֵׂיהֶם נִצְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶלָּא רַחֲמָיו וַחֲסָדָיו הַמְּרֻבִּים שֶׁנִּמְשְׁכוּ כְּחוּט שֶׁל חֶסֶד הַנִּמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם, לָכֵן נָהֲגוּ לְשַׂחֵק בְּסִבִּיבוֹן, שֶׁאוֹתוֹ מְסוֹבְבִים מִלְּמַעְלָה. לְרַמֵּז כִּי הַנֵּס הָיָה בַּהִתְעוֹרְרוּת הָעֶלְיוֹנִים עַל יִשְׂרָאֵל (מִשֵּׁם הַחִיד"א) וּנְלע"ד לְרַמֵּז עַל דֶּרֶךְ הַנִּזְכָּר מִדּוּעַ נָהֲגוּ לְחָרֹט עַל הַסִּבִּיבוֹן אוֹתִיּוֹת נ.נ.ה.פ שָׁרָאשֵׁי תֵבוֹת שָׁלֵם הוּא גַּם גָּדוֹל הָיָה פֹּה שָׁרָאשֵׁי תֵבוֹת אֵלּוּ גִּימַטְרִיָּא חק"ל. וּכְבָר יָדוּעַ מִדְּרוּשֵׁי הָרַב בְּשֵׁעַר הַכַּוָּנוֹת דְּרוּשֵׁי קַבָּלַת שַׁבָּת כִּי חק"ל הִיא הַשְּׁכִינָה. נִמְצָא שֶׁהוֹדוֹת לְרָחֵל אִמֵּנוּ רְחֵם ה' עָלֵינוּ וְסִבֵּב הַמְּסוֹבֵב לַעֲשׂוֹת לָעַם יִשְׂרָאֵל גַּם כַּהַיּוֹם הַזֶּה. וְכָל זֹאת לַמְּרוֹת שֶׁלֹּא עָשׂוּ תְּשׁוּבָה כְּמִשְׁפָּטָהּ וּבְדִקְדּוּקָהּ וּבְעִנְיָן זֶה הוּא עַל דֶּרֶךְ מָה שֶׁכָּתַב בְּמִדְרָשׁ (שבת פט) כְּשֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל וְרָצָה ה' לְכַלּוֹתָם, בָּא אֵצֶל הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים וְאָמַר לָהֶם יִשְׂרָאֵל בְּנֵיכֶם חָטְאוּ חֵטְא גָּדוֹל. וְעָנוּ לוֹ אִם חָטְאוּ יִמְחוּ עַל קִדֻּשַּׁת שִׁמְךָ" חוּץ מֵרָחֵל אִמֵּנוּ שֶׁלֹּא וּתְרָה. וְהִפְצִירָה בְּ ה' כְּדֵי שֶׁיִּסְלַח לָהֶם עַד שֶׁה' הִסְכִּים, וְאָמַר לָהּ מִנְּעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְהוּא הַדִּין כָּאן שֶׁזְّכוּת רָחֵל עָמְדָה גַּם בְּפַעַם הַזֹּאת שֶׁלֹּא יָכְלוּ הָאוֹיְבִים לְגָבֹר עַל לְיִשְׂרָאֵל. נַר הַשַּׁבָּת יֵשׁ לִשְׁאֹל מַדּוּעַ מְקוֹם הַשַّבָּת נִבְחַר מְקוֹם שֶׁאֵר הַנֵּרוֹת? וְיֵשׁ לוֹמַר, כִּי הַשַّבָּת אֵינוֹ מִכְּלַל הַנֵּרוֹת הַנִּדְלָקִים בְּכָל לַיְלָה שֶׁמִּסְפָּרָם לֹ"ל. אַךְ תַּפְקִידוֹ לְשַׁמֵּשׁ אֶת הַנֵּרוֹת. נלע"ד דְּהַנֵּרוֹת רוֹמְזִים לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁעַל יְדֵי עִסְקָם בְּתוֹרָה מְאִירִים וּמַזְהִירִים כִּזֹהַר הָרָקִיעַ. וּבֶן תּוֹרָה הַזּוֹכֶה לִלְמֹד וּלְשַׁמֵּשׁ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים זוֹכֶה לַעֲלוֹת בְּמַעֲלוֹת יוֹתֵר מִזֶּה שֶׁלָּמַד תּוֹרָה וְלֹא. שִׁמֵּשׁ. וּכְבָר אָמְרוּ חָז"ל גָּדוֹל שִׁמּוּשָׁהּ יוֹתֵר מִלִּמּוּדָהּ וְזוֹ הַסִּבָּה שֶׁנָּהֲגוּ יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּעַ מָקוֹם גָּבוֹהַּ לְשַׁמֵּשׁ יוֹתֵר מִשְּׁאָר הַנֵּרוֹת וְהוּא כְּדֵי לְרַמֵּז שֶׁלְּעָתִיד יִזְכֶּה לְגַדְּלָהּ וּלְמַעֲלָה רָמָה וְגָבוֹהַּ. נַר שַׁבָּת וְנַר חֲנֻכָּה אֵיתָא בְּמַסֶּכֶת שַׁבָּת נַר שַׁבָּת וְנַר חֲנֻכָּה, נַר שַׁבָּת עָדִיף. וְעִנְיָן זֶה רוֹמֵז, כִּי עֲדִיפָה עֲבוֹדָה עַל הַמִּדּוֹת. וּיפֹי הַפְּנִימִי שֶׁל הָאָדָם כְּאוֹתָם נֵרוֹת שַׁבָּת הַדּוֹלְקוֹת בִּפְנִים הַבַּיִת, מַאֲשֶׁר לְתִקֵּן מִדּוֹתֵיהֶם שֶׁל הָאֲנָשִׁים כְּעִנְיָן נֵרוֹת חֲנֻכָּה הַנִּמְצָאוֹת בַּחוּץ וּמְאִירוֹת לַאֲחֵרִים וְעַל זֶה כְּתִיב "קְשֹׁט עַצְמְךָ וְאַחַר כָּךְ קְשֹׁט אֲחֵרִים". אַךְ עַל פִּי הַדִּין אִם יֵשׁ לְאָדָם שֶׁמֵּן לְהַדְלִיק גַּם לְשַׁבָּת וְגַם לַחֲנֻכָּה יַתְחִיל בְּנֵרוֹת חֲנֻכָּה תְּחִלָּה לְרַמֵּז כִּי יֵשׁ לוֹ לָאָדָם לְכַסּוֹת אֶת רֹב מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים, וְרַק מְעַט מִזֶּה יְגַלֶּה עַל מְנַת שֶׁמִּמֶּנּוּ יִרְאוּ וְיִקְחוּ לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד אַךְ

רֹב מַעֲשָׂיו יִהְיוּ בַּסֵּתֶר וּבְצִנְעָה . וְזֶה שֶׁאָמְרוּ תְּחִלָּה יַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה הָרוֹמֵז לַמָּאוֹר הַקָּטָן וְאַחַר כָּךְ יַדְלִיק נֵר שַׁבָּת הָרוֹמֵז לַמָּאוֹר הַגָּדוֹל. וְהוּא כְּמוֹ שֶׁחֲכָמִים נָהֲגוּ שֶׁדַּרְכָּם לְנַלּוֹת טֶפַח [כְּמוֹ נֵרוֹת חֲנֻכָּה הַגָּלוּי לְחוּץ] וּמְכַסִּים הָרְבֵּה טְפָחִים (כְּמוֹ נֵר שַׁבָּת הֶחָבוּי בְּתוֹךְ הַבַּיִת) ודו״ק ע״פ מַהֲלָךְ זֶה כִּי צָרִיךְ לְהַתְחִיל בִּנְרוֹת חֲנֻכָּה וְאַחַר כָּךְ לְהַדְלִיק נֵר שַׁבָּת מַאֲכָלִי חֵלֶב וּגְבִינָה מִנְהָג זֶה רוֹמֵז עַל שֵׁם שֶׁהִשְׁקָתָה יְהוּדִית אֶת אֵלִיפּוֹרִינִי מֶלֶךְ יָוָן הָרָשָׁע חֶלֶב וְנֵרָדָם. וְכָךְ הִצְלִיחָה לַעֲרֹף אֶת רֹאשׁוֹ, וּמִכָּאן צָמְחָה יְשׁוּעָה לְעַם יִשְׂרָאֵל. וְעוֹד יֵשׁ לְרִמֹז לְפִי מָה שֶׁכָּתַב הַחִיד״א שֶׁאֵיזֶהוּ שֶׁלֹּא יוֹצִיאוּ יָמִים קְרוֹשִׁים אֵלּוּ בִּשְׁחוֹק וְקַלּוּת רֹאשׁ, אֶלָּא יַעֲסֹק בְּתוֹרָה. וְנִרְאֶה לְרִמֹז כִּי חֶלֶב רוֹמֵז לַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר דְּבַשׁ וְחֶלֶב תַּחַת לְשׁוֹנֶךָ וְרוֹמֵז כָּאן, שֶׁרַק עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁרוֹמֶזֶת לְחֶלֶב נוֹכַל לִגְבֹּר עַל אוֹיְבֵנוּ שֶׁהֵרֵי גְּבִינָה עוֹלָה גִימַטְרִיָּא שִׁבְעִים , שֶׁרוֹמְזִים לְשִׁבְעִים אֻמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁעוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵינוּ וְאִלּוּלֵי הֶחָלֶב שֶׁתַּחַת לְשׁוֹנֵנוּ כִּמְעַט אוֹיְבֵנוּ בְּלָעוּנוּ. וְעוֹד אֶפְשָׁר לְרִמֹז עַל פִּי מָה שֶׁאָמְרוּ חָז״ל כִּי הֶחָלֶב אֵינוֹ חֶסֶד גָּמוּר, וּמִשּׁוּם שֶׁחֶלֶב הִנּוֹ דַּם הַנִּדָּה, שֶׁבִּשְׁעַת הַלֵּדָה עוֹקֵר עַצְמוֹ וְנֶהְפַּךְ לִהְיוֹת חֶלֶב. וְאַגַּב נַזְכִּיר כָּאן טַעַם עַל פִּי הַסּוֹד מַדּוּעַ אִסְרָה תּוֹרָה עָלֵינוּ, לֶאֱכֹל חֶלֶב אַחֲרֵי בָּשָׂר? לְסִבָּה שֶׁאִם אָדָם יֹאכַל בָּשָׂר הָרוֹמֵז לְדִין וְאַחַר כָּךְ יֹאכַל חֶלֶב שֶׁהוּא רַחֲמִים הֲרֵי מַגְבִּיר אֶת הַדִּין עָלָיו מִשּׁוּם תַּתְּאָה גָּבַר. אַךְ אִיפְּכָא שָׁרֵי, מִשּׁוּם שֶׁאִם שׁוֹתֶה הֶחָלֶב קֹדֶם וְאַחַר כָּךְ אֶת הַבָּשָׂר, הֲרֵי שֶׁהֶחָלֶב שֶׁהוּא רַחֲמִים גּוֹבֵר עַל הַדִּין וּמְמַתְּקוֹ, מִשּׁוּם דְּכָל תַּתְּאָה גָּבַר. וְיֵשׁ לִשְׁאֹל עַל זֶה . אִם כֵּן עַל פִּי מָה שֶׁכָּתַבְנוּ כֵּיצַד אֲנַחְנוּ מוֹזְגִים אֶת כּוֹס הַיַּיִן בְּ ג׳ טִיפּוֹת בְּקִדּוּשׁ, אוֹ בִּבְרֵכַת הַמָּזוֹן ? וְלִכְאוֹרָה הָיָה לָנוּ לַחֲשֹׁשׁ שֶׁהַיַּיִן שֶׁהוּא גְּבוּרוֹת, יִבְלְעוּ בְּתוֹכָן הַמַּיִם שֶׁהֵם חֲסָדִים,וְנִמְצָא מַגְבִּיר אֶת הַדִּין עַל עַצְמוֹ. אַךְ ע״פ הַהַקְדָּמָה שֶׁהִקְדַּמְנוּ, תִּתְיַשֵּׁב קוּשְׁיָא זוֹ, כִּי הַמַּיִם שֶׁשָּׁרְשָׁם וְיסוֹדָם הֵם חֲסָדִים, אֵין הֵם מִתְבַּטְּלִים בְּשׁוּם מַצָּב .וְלְעוֹלָם הַמַּיִם בָּאִים לְמַתֵּק, מָה שֶׁאֵין כֵּן הֶחָלֶב שֶׁמַּעֲקָרָא אֵין הֵם חֲסָדִים אֶלָּא שָׁרְשָׁם הוּא בְּדָם הַנִּדָּה, שֶׁהֵם גְּבוּרוֹת. וְלָכֵן הֶבְדֵּל עָצוּם בֵּינֵיהֶם. אִם כֵּן, אִם יֹאכַל בָּשָׂר וְאַח״כ חֶלֶב בְּ״מ, יִתְבַּטְּלוּ וְיִבְלְעוּ הֶחָלֶב בְּתוֹךְ הַבָּשָׂר, וְנִמְצָא שֶׁמַּגְבִּיר הַדִּין עָלָיו, וּמַעֲתָּה אֱמֹר גַּם כָּאן לְעִנְיָן חֲנֻכָּה, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁהֵם יָמִים טוֹבִים וּשְׂמֵחִים לְיִשְׂרָאֵל, אַךְ הֵם רַק לְפִי שָׁעָה ,וְהַעִנְיָן הוּא, שֶׁיְּמֵי הַחֲנֻכָּה בָּאִים מִצַּד הַהוֹד, שֶׁהוּא גְּבוּרוֹת , וּמ״מ יֵשׁ הָאָרָה, אַךְ לְפִי שָׁעָה, וְזֶה עַד שֶׁתְּכַלֶּה רֶגֶל מִן הַשּׁוּק . פָּרְדֵּס עַל חֲנֻכָּה לְהרה״ג אַבְנֵר עַפְּגִ׳ין שְׁלִיטָ״א עוד הַנְּהָנָה טוֹבָה לַחֲנֻכָּה : א. מָה טּוֹב אִם יִזְכֶּה לִטְבֹּל לִפְנֵי הַבְּרָכָה. ב. הַכָּנָה חֲשׁוּבָה לִפְנֵי הַבְּרָכָה מַמָּשׁ. דַּע,שֶׁהַיֵּצֶר יְנַסֶּה לְהַכְעִיס אוֹתְךָ בְּכָל דַּרְכְּךָ , אַף אֶחָד לֹא אָשֵׁם, זֶה הַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ , וְצָרִיךְ לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא לְכַעֵס וִיהִי מָה. תַּעֲמֹד בּוֹ וְתַרְוִיחַ. ג. יַכְנִיס שִׂמְחָה עֲצוּמָה בְּלִבּוֹ עַל שֶׁזִּכָּהוּ ה׳ יִתְבָּרֵךְ. ד. יְשׁוֹרְרוּ וְיִשְׂמְחוּ בְּשִׂמְחַת הַחַג עִם כָּל הַמִּשְׁפָּחָה שִׁירֵי הַלֵּל וְהוֹדָאָה לְאַבָּא שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁאֵין קֵץ לְאַהֲבָתוֹ לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים .

מָה־אָהַבְתִּי תּוֹרָתֶךָ {33} – כִּי־עָלֶיךָ הֹרַגְנוּ כָּל־הַיּוֹם– חלק ד׳

ואחריו הוציאו ר׳ יהודה בן בבא שלא טעם טעם שינה אלא כשינת סוס מי״ח שנה עד פ׳ שנה, והוציאוהו ליהרג מט׳ שעות ולמעלה, והתחיל מבקש מהם בחייכם המתיני לי מעט עד שאקיים מצוה אחת שצוה הקב״ה עלי. א״ל עדיין אתה בוטח באלהיך? א״ל הן. א״ל וכי עדיין יש כח באלהים שאתה בוטח עליו? א״ל, גדול אדוני ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר. א״ל, אם יש בו כח למה לא הציל אותך ואת חבירך מיד המלכות? א״ל, אנו חייבים מיתה למלך גדול ונורא, והוא מסר אותנו ביד מלך כדי לתבוע את דמינו מידו. באו והגידו למלך את דבריו, שלח המלך אליו ואמר לו אמת שהגידו לי ממך או לאו? א״ל, אמת הוא. א״ל הקיסר, כמה עזי פנים אתם, שעל פתח מיתה אתם עומדים ועדיין עזות אתכם. א״ל ר׳ יהודה, אוי לך קיסר רשע בן רשע! הלא [הקב״ה] ראה חורבן ביתו והרינת חסידיו וצדיקיו ולא עשה קנאה להנקם מיד. אמרו לו תלמידיו, רבינו! היה לך להחניף אותו. אמר להם, וכי לא למדתם שכל המחניף לרשע סופו נופל בידו. א״ל, בחייך קיסר המתין לי עד שאקיים מצוה אחת ושבת שמה והיא מעין עולם הבא. א״ל, לזה שמעתי לעשות שאלתך. מיד התחיל בקידוש היום ויכלו השמים והארץ, והיה אומר בנעימות ובקול רם, והיו תמהים כל העומדים עליו, וכיון שהגיע עד ברא אלהים לעשות לא הניחוהו לגמור וצוה הקיסר להרגו, והרגוהו ויצאה נשמתו באלהים. יצאה בת קול ואמרה, אשריך ר׳ יהודה שהיית דומה למלאך ויצאה נשמתך באלהים! וצוה הקיסר וחתכוהו אברים אברים והשליכוהו לכלבים, ולא הוספד ולא הוקבר. ואחריו הוציאו את ר׳ יהודה בן דמא, אותו היום ערב שבועות היה. א״ל ר׳ יהודה לקיסר, בחייך המתין לי מעט עד שאקיים מצות עצרת ואקדשו כדי לשבח להקב״ה שנתן לנו התורה. א״ל הקיסר, ועדיין אתה בוטח בתורה ובאלהים שנתנה? א״ל הן. א״ל קיסר, מה שכרה של תורתך? א״ל, עליה אמר דוד ע״ה מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, א״ל הקיסר, אין שוטים בעולם כמו אתם שסוברים שיש עולם אחר. א״ל, אין שוטים בעולם כמו אתם שכופרים באלהים חיים, ואוי לך – אוי לבשתך ואוי לחרפתך כשתראה אותנו עם ה׳ באור החיים, ואתה תשב בשאול תחתית במדרגה התחתונה. מיד חרה אפו של הקיסר עליו וצוה לקשרו בשערות ראשו בזנב הסוס ולמושכו בכל רוחב של רומי. ואח״כ צוה לחתכו אברים אברים. ובא אליהו ז״ל ולקח האברים וקברם במערה אחת הסמוכה לנהר היורד לפני רומי, ושמעו כל רומיים קול נהי ובכי כל שלשים יום מתוך אותה מערה ובאו והגידו לקיסר, אמר להם אם היה העולם נהפך לתוהו ובהו לא אשקוט עד שאמלא רצוני באותן עשרה זקנים כאשר נשבעתי. והיה שם אחד מחכמי רומי ואמר לקיסר, אדוני קיסר! דע כי נסכלת בזה ושגית הרבה מאד ששלחת יד בעם ה׳ בלי חמלה, דע כי מרה תהיה לך באחרונה, שהרי כתיב בתורת היהודים אל רחום וחנון ארך אפים, ועוד כתיב בתורתם ומשלם לשונאיו על פניו להאבידו. כששמע הקיסר כך חרה אפו על אותו זקן וצוה לחנקו, וכששמע הזקן כך מיהר ומל עצמו, ומיד כשנחנק לא נמצא ולא נודע אנה הוא. ויחרד הקיסר חרדה גדולה, ובכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה.ואחריו הוציאו את ר׳ חוצפית המתורגמן, אמרו עליו שהיה בן מאה ושלשים שנה כשהוציאוהו ליהרג והיה יפה תואר ויפה מראה, ודומה למלאך ה׳ צבאות. באו והגידו למלך את יפיו ואת שיבתו, ואמרו לו בחייך אדוני תרחם על הזקן הזה. אמר הקיסר לר׳ חוצפית, בן כמה שנים אתה? א״ל, בן מאה ושלשים שנה לבד מיום אחד, ובקשתי ממך שתמתין לי עד שימלא יומי. א״ל הקיסר, מה לך שתמות היום או למחר? אמר לו, כדי שאקיים עוד שתי מצוות. א״ל איזו מצוה אתה רוצה לעשות? א״ל לקרוא ק״ש ערבית ושחרית להמליך עלי את שם הגדול והנורא המיוחד. א״ל הקיסר, עזי פנים ועזי נפש! עד מתי אתם בוטחים באלהיכם שאין בו כח להציל אתכם מידי, שהרי אבותי החריבו את ביתו, ואת נבלת עבדיו נתנו סביבות ירושלם ואין קובר, ועתה אלהיך זקן הוא ואין לו כח להציל עוד, שאילו היה בו כח היה נוקם נקמתו ונקמת עמו ונקמת ביתו כמו שעשה מפרעה ומסיסרא ומכל מלכי כנען. וכששמע ר׳ חוצפית כך, בכה בכי גדול ואחז בבגדיו ויקרעם על גדוף השם יתברך ועל חרפתו, ואמר לקיסר, אוי לך קיסר! מה תעשה ליום אחרון כשיפקוד הש״י על רומי ועל אלהיכם. אמר המלך, עד מתי אתווכח עם זה, וצוה להרגו ויסקלוהו ותלוהו, ואז באו שריו וחכמיו וחלו פניו לקברו כי חמלו על שיבתו, ויאמר המלך לקבור אותו, ויבואו תלמידיו ויקברוהו ויספדוהו הספד גדול וכבד מאד... המשך בשבוע הבא א״ה

שַׁבָּת שָׁלוֹם וְחֲנֻכָּה שָׂמֵחַ

שער דמעה ד׳ עמוד 8

שמקוננים בבית שיש שם חלילה מת על מנת לעורר את הקרובים אל הבכיה, וזה על מנת למתק את הדין קודם שייצא מנרתיקו כך שיהיה ממותק כבר בעת יציאתו (הרמ״ד וואלי ירמיה פרק ט על הפסוק ׳כה אמר ה׳ צבאו–ת׳). וכן עשו המלאכים במרומים, שהיו בוכים על גזירת החורבן העתידה שכבר התגלתה למעלה במרומים עוד בטרם חלה למטה בארץ שנאמר "הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חוּצָה מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם מַר יִבְכָּיוּן "(ישעיה לג, ז) (הרמ״ד וואלי ירמיהו פרק ט על הפסוק ׳כי קול נהי נשמע׳). הדמעות שהוריד עשו הרשע לפני יצחק אביו הן אלו שגרמו לגלות אדום (׳קהלת יעקב׳ ערך א״ד ד״ה והעין כי הלילי׳) ושיעבודה (׳אברהם אזכור׳ על סדר אליהו זוטא פרק ב ד״ה ׳ומה שכרו של עשו׳ לפי מדרש רבה, עפ״י ׳חזה ציון׳ לר׳ עמנואל חי ריקי תהלים פט ד״ה עוד) ,ולהתארכותה עד כה (׳אברהם אנכי׳ על ספר ירמיה פרק לא ד״ה ׳בבכי יבואו׳ בשם הזוהר). דמעותיו הגבירו את כוחה של קליפת הלילי׳ אשת השטן שעניינה הוא יללה יגון ובכי, ואילו הדמעות שמורידים ישראל על החורבן מכניעים את אותה ׳הקליפה׳ שמושלת בגלות המרה (׳קהלת יעקב׳ ערך ׳אד׳ ד״ה והעין כי הלילי׳). וכשירמיהו הנביא ראה את הדין הקשה שיש על עם ישראל בעת החורבן, גם הוא ביקש לבכות ולדמוע אך היות שהוא היה רק אדם יחידי והמים של דמעותיו היו מועטים לכן אמר "מִי־יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם וְעֵינִי מְקוֹר דִּמְעָה וְאֶבְכֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה אֵת חַלְלֵי בַת־עַמִּי "(ירמיה ח, כג), כלומר ביקש שהקב״ה ייתן את ראשו "מַיִם" **ואת עיניו "מְקוֹר דִּמְעָה"** וכך יוכל לבכות תמיד "יומם וַלַיְלה" בלי הפסק, ואולי יועיל למתק את הדינים (הרמ״ד וואלי ירמיהו פרק ח בפסוק ׳מי יתן ראשי׳). המשך בשבוע הבא א״ה

כָּתַב וְעָרַךְ יִצְחָק אַרְיֵה בֵּס הַלֵּוִי – 055-6772044 הֶעָרוֹת וְהָאָרוֹת יִתְקַבְּלוּ בְּבְרָכָה גַּם לְמֵייל izhakhalevi@gmail.com לְקַבֶּלֶת הָעָלוֹן בְּמֵייל שִׁלְחוּ בַּקָּשָׁה לְמֵייל. מוּתָּר לְהַעְתִּיק וּלְצַלֵּם
וְאַדְּרַבָּה מְצוּה לְזַכּוּי הָרַבִּים. "שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין" אִם מְצָאתֶם טָעוּת – נִשְׁמַח אִם תְּעַדְּכְנוּ אוֹתָנוּ וּנְתַקֵּן בְּמַהֲדוּרָה הַבָּאָה אי״ה **נִתַּן לְהַשִּׂיג אֶת מִנְחַת יִצְחָק בְּכְמָה מוֹקְדִים: בְּבְנֵי בְּרָק: בְּרַמַּת אֶלְחָנָן בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַמַּרְכָּזִי, בְּבֵית הַכְּנֶסֶת מִצְדָּה ,בִּישִׁיבַת נְתִיבוֹת חַיִּים ,בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ זוּטְשְׁקָה וּבְאִיצְקוֹבִיץ נִתָּן לְהַקְדִּישׁ לִשְׁמְחוֹת לְהַצְלָחָה לִרְפוּאָה וּלְעִלּוּי נִשְׁמַת... נִשְׁמַח לְקַבֵּל תְּגוּבוֹתֵיכֶם ...**
חדש ! ניתן להוריד את העלון מאתר אוֹפִּיס יְהוּדִי (גִּלְיוֹנוֹת) https://gilyonot.jewishoffice.co.il **בכתובת** https://www.dirshu.co.il **וּבְדִרְשׁוּ** בעלונים והורדות

לזיווג הגון
נחום מאיר בֶּן רִבְקָה
משה חיים בֶּן מִרְיָם
עִנְבֵי הַגֶּפֶן בְּעִנְבֵי הַגֶּפֶן דָּבָר נָאֶה וּמִתְקַבֵּל

לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה וְהַחְלָמָה מְהֵירָה
עֲדִיאֵל אַרְיֵה בֶּן שָׂרָה
מִיכַל בַּת שָׂרָה
יִצְחָק אַרְיֵה בֶּן טוֹבָה
יִצְחָק לֵוִי בֶּן אֶסְתֵּר
יַקוּטִיאֵל בֶּן לֵאָה

לְהַצְלָחָה
עֶרֶן מֹשֶׁה בֶּן שׁוּלַמִּית
עֲדִיאֵל אַרְיֵה בֶּן שָׂרָה
זְבוּלוּן יְהוּדָה בֶּן רִבְקָה
אֵלִיָּהוּ אֶלְעָזָר בֶּן צִפּוֹרָה
מִיכַל בַּת שָׂרָה

לְעִלּוּי נִשְׁמַת
מוֹרֵינוּ הרה״ג מָרָן הָרַב עוֹבַדְיָה יוֹסֵף בֶּן גּוֹרְגִ׳יָה זצ״ל שְׁמַרְיָהוּ יוֹסֵף נִסִּים בֶּן בַּתְיָה זצלה״ה יַרְחְמִיאֵל גֵּרְשׁוֹן בֶּן צְבִי יְהוּדָה זצלה״ה חַיִּים בֶּן נָתָן (בן סניור)זצלה״ה מו״ר יִגְאַל בֶּן אַרְיֵה ז״ל יוֹסֵף בֶּן מָרְתָה ז״ל אֶפְרַיִם בֶּן יִצְחָק ז״ל יַעֲקֹב בֶּן יִצְחָק ז״ל מֹשֶׁה בֶּן יִצְחָק ז״ל
מו״א צִבִּי בֶּן יִשְׂרָאֵל לִיבָּא ז״ל נ.ל.ב.ע. ז׳ טבת תשנ״ח
מָרַת אִמִּי טוֹבָה בַּת יִצְחָק ז״ל נ.ל.ב.ע. ב׳ אייר תשע״ו
אוֹרְנָה שׁוֹשַׁנָּה בַּת צִפּוֹרָה ז״ל רָחֵל בַּת סוֹפִיָּה ז״ל

לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה וְהַחְלָמָה מְהֵירָה לְכָל הַחוֹלִים וְהַפְּצוּעִים
לעילוי נשמת כל הנשמות הטהורות שנרצחו הי״ד

מלאכים הקדושים, אנא בקשו מ ה׳ לשוב הביתה לפתוח דלת. שכל הזוטופים יזוזו הבייתה בריאים ושלמים